

Príležitostná štúdia NBS 1/2019

Výsledky tretej vlny zisťovania o financiách a spotrebe domácností (HFCS)

Judita Jurašeková Kucserová
Anna Strachotová

© Národná banka Slovenska 2019
research@nbs.sk

Táto publikácia je dostupná na internetovej stránke NBS
<https://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-vyskumu>

Prezentované názory a výsledky v tejto štúdii sú názormi autora a nevyjadrujú
oficiálne stanovisko Národnej banky Slovenska.

Práca neprešla jazykovou úpravou.

Krátke časti textu, nie viac ako dva odseky, môžu byť citované bez predchádzajúceho
súhlasu autorov, pokiaľ bude úplne uvedený zdroj.

Netechnické zhrnutie

Zisťovanie finančnej situácie a spotreby domácností je súčasťou projektu Household Finance and Consumption Survey (ďalej HFCS), ktorý od roku 2010 v trojročnom intervale zbiera údaje o bohatstve domácností (finančných a reálnych aktívach, finančných záväzkoch), príjmoch a spotrebe. Projekt koordinuje ECB, v súčasnosti na ňom participujú všetky krajiny eurozóny a aj niektoré krajiny ESCB mimo eurozóny (Poľsko, Maďarsko, Chorvátsko, Rumunsko, Česko). Projekt má za cieľ doplniť makroekonomické údaje o informácie na úrovni individuálnych domácností, ktoré zachytávajú heterogénnosť domácností z hľadiska rozdelenia finančných zdrojov.

Čisté bohatstvo slovenských domácností, čiže rozdiel medzi celkovými aktívami (reálnymi a finančnými) a pasívami (dlhom), sa v období medzi rokmi 2014 a 2017 podľa výsledkov HFCS zvýšil z mediánovej hodnoty 50,3 tisíc eur na 70,3 tisíc eur, čo predstavuje nárast približne o 40 %.

Vlastníctvo vlastného bývania tvorí väčšinu bohatstva slovenských domácností, doplnené je najčastejšie vkladmi, ktoré sú najrozšírenejšou formou finančných aktív. Bohatšie domácnosti vlastnia vo väčšej miere tak reálne aktíva (ako sú napríklad ostatné nehnuteľnosti, vlastné podniky, cennosti) ako aj komplexnejšie typy finančných aktív (ako podielové fondy, dlhopisy a akcie).

Podiel zadlžených domácností ostal na zhruba rovnakej úrovni (36,6 %), no výška dlhu zadlžených domácností vzrástla takmer dvojnásobne (medián 11,4 tis eur). Zadlžené domácnosti sú však spravidla tie, ktoré majú vyšší príjem a vyššie čisté bohatstvo.

Priaznivý vývoj na trhu práce od roku 2016 sa premietol do rastu príjmov domácností ako aj spotreby potravín a výdavkov na spotrebitel'ské tovary a služby. Medián hrubých ročných príjmov domácností vzrástol o 22 % na 16 tis. eur. Spotreba potravín sa zvýšila na 4,2 tisíc eur, pričom podiel týchto výdavkov na celkovom príjme poklesol na 26%.

Výsledky tretej vlny naznačujú, že hodnota bohatstva slovenských domácností bola do veľkej miery ovplyvnená vývojom cien nehnuteľností. Keďže bohatstvo slovenských domácností je vo významnej miere koncentrované v hlavnom bývaní domácnosti, odhad aktuálnej trhovej ceny má výrazný vplyv na výšku bohatstva domácnosti.

Výsledky tretej vlny zisťovania o financiách a spotrebe domácností (HFCS)

Úvod

Zisťovanie finančnej situácie a spotreby domácností je súčasťou projektu Household Finance and Consumption Survey (ďalej HFCS), ktorý od roku 2010 v trojročnom intervale zbiera údaje o bohatstve domácností (finančných a reálnych aktívach, finančných záväzkoch), príjmoch a spotrebe. Projekt koordinuje ECB, v súčasnosti na ňom participujú všetky krajiny eurozóny a aj niektoré krajiny ESCB mimo eurozóny (Poľsko, Maďarsko, Chorvátsko, Rumunsko, Česko). Účelom projektu je doplniť makroekonomické údaje o informácie na úrovni individuálnych domácností, ktoré zachytávajú heterogénnosť domácností z hľadiska rozdelenia finančných zdrojov. Údaje HFCS umožňujú rozšíriť analýzy menovej politiky a makroprudenciálnej politiky o dopady na finančné zdroje domácností.

Táto štúdia sumarizuje hlavné výsledky tretej vlny, ktorú v roku 2017 realizovala NBS v spolupráci so ŠÚ SR. Výsledky prvej a druhej vlny sú uvedené v prácach Senaj a Zavadil (2012) a Cupák a Strachotová (2015). Metodológia zisťovaní prvej a druhej vlny HFCS je uvedená v publikáciách HFCN(2013) a HFCN(2016).

HFCS je v súčasnosti jediným zisťovaním, z ktorého získavame komplexný pohľad na štruktúru aktív a pasív domácností. Tým, že ide o harmonizovaný projekt eurosystému, poskytuje nám porovnateľný pohľad na štruktúru vlastníctva a hospodárenia domácností v participujúcich krajinách EÚ.

Vývoj financií a spotreby domácností od posledného zisťovania

Hospodárenie Slovenských domácností v období medzi 2. a 3. vlnou zisťovania HFCS (2014-2017) viedlo k navýšeniu tokov na strane aktív aj pasív. Domácnosti svoje zdroje investovali do reálnych aktív, kým finančné aktíva sa zvýšili len veľmi mierne. Výrazne sa navýšila hodnota hlavného bývania, ako aj hodnota ostatných reálnych aktív. Zvýšili sa na druhej strane aj finančné pasíva, nie však v takej miere, ako reálne aktíva.

Hlavné zistenie najnovšej vlny prieskumu (HFCS 2017) v porovnaní s druhou vlnou zisťovania (HFCS 2014) je, že **čisté bohatstvo slovenských domácností sa zvýšilo**. Čisté bohatstvo zahŕňa reálne aktíva¹ a finančné aktíva² znížené o finančné záväzky.³ Mediánové⁴ čisté bohatstvo slovenských domácností dosiahlo v 3. vlne HFCS 70,3 tis. eur (išlo o nárast o takmer 40 %).

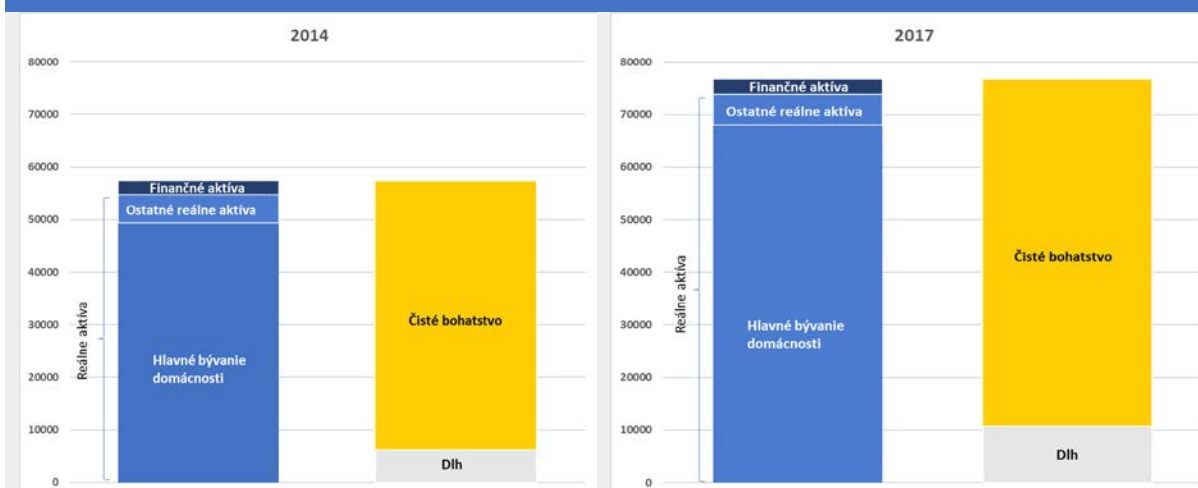
¹Hlavné bývanie domácnosti a ostatné nehnuteľnosti, vozidlá, cennosti a majetok z podnikania

² Vklady, podielové fondy, dlhopisy, akcie, aktíva voči iným domácnostiam, dobrovoľné penzijné programy a investičné životné poistenia, ostatné finančné aktíva

³ Úvery na bývanie a ostatné dlhy

⁴ V analýzach prieskumov často sledujeme medián namiesto priemeru. Medián predstavuje hodnotu 50-teho percentilu, to znamená, že hodnota sledovanej veličiny pre polovicu domácností sa nachádza pod a pre druhú polovicu nad mediánom. Voči aritmetickému priemeru má výhodu, že neskresľuje priemer v smere extrémnych údajov, v našom prípade napríklad niekoľko výrazne vysokých hodnôt vďaka bohatým domácnostiam.

Graf 1 Porovnanie bilancie aktív a pasív domácnosti , medián (eur)

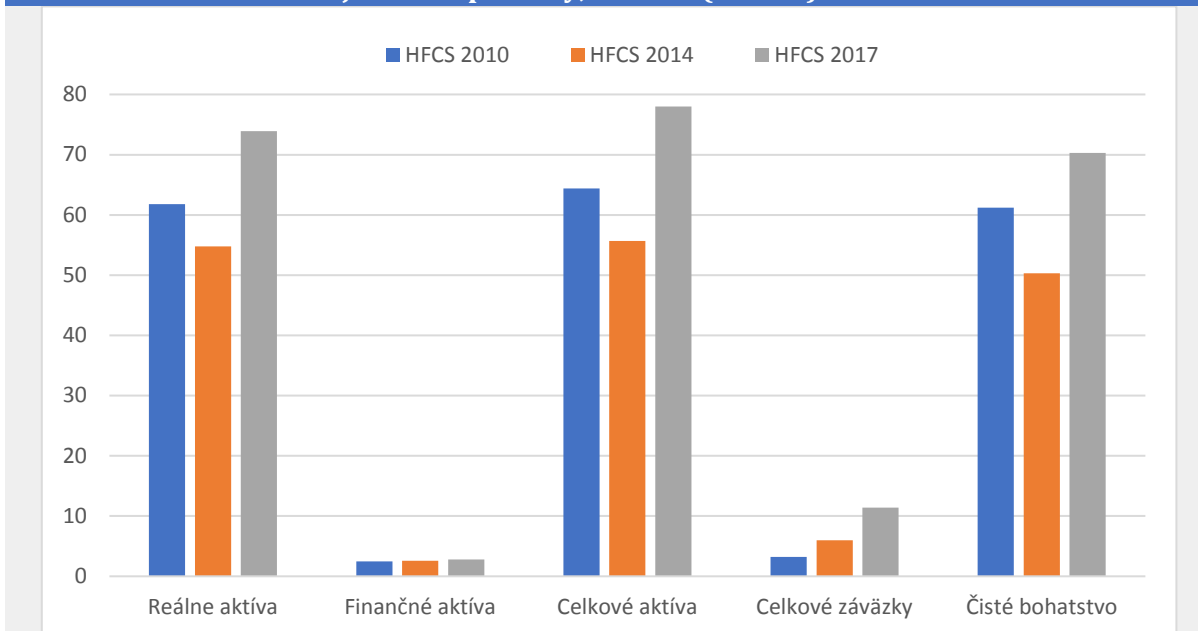

Zdroj: HFCS 2014, HFCS 2017.

Z hľadiska vlastníctva bývania sa čisté bohatstvo zvýšilo najmä v početnej skupine vlastníkov bez úveru na bývanie (nárast o 37% na medián 82 tis. eur). Najvyšší rast 69,2% a najvyššie čisté bohatstvo 95 tis. eur (medián) dosiahla skupina domácností s referenčnou osobou vo veku 55-64 ročných.

Podiel domácností, ktoré majú záporné čisté bohatstvo, čiže dlh vyšší ako súčet ich reálnych a finančných aktív, ostal približne na rovnakej úrovni (2,4 %). Záporné čisté bohatstvo je rozšírené najmä u nájomníkov (16,6 %) a v mladších vekových skupinách 16-34 rokov (4,9 %).

Graf 2 Čisté bohatstvo a jeho komponenty, medián (tis. eur)

Zdroj: HFCS 2010, HFCS 2014, HFCS 2017.

K nárastu čistého bohatstva najviac prispeli reálne aktíva, ktorých medián sa zvýšil o 35 % na 74 tis. eur. V rámci reálnych aktív to bolo najmä hlavné bývanie, ktoré bolo vo vlastníctve až 88.8% domácností. Mediánová hodnota sa pritom zvýšila o 40 % na 70 tis. eur. Bývanie nadobudli najmä mladšie domácnosti (referenčná osoba 16-34 rokov, miera participácie sa zvýšila o 10,4p.b.

na 76,1 %) so strednými a vyššími príjmami a to hlavne vďaka úverom. Zvýšil sa podiel domácností, ktoré vlastnia ďalšiu nehnuteľnosť okrem hlavného bývania (o 8,6 p.b. na 28 %); podiel domácností, ktoré vlastnia vozidlo (o 7,3 p.b. na 68 %) a podiel domácností, ktoré vlastnia majetok z podnikania (o 4,2 p.b. na 15 %). Napriek vysokému podielu hlavného bývania na reálnom majetku, zloženie reálnych aktív sa od roku 2014 zmenilo mierne v prospech majetku z podnikania.

Finančné aktíva tvoria v priemere len 8 % celkových aktív a ich stav je v porovnaní s reálnymi aktívami dlhodobo pomerne stabilný. Na základe prieskumu HFCS 2017 sa zvýšili o 9,3 % na 2,8 tis. eur (medián), k rastu čistého bohatstva tak prispeli len nepatrne. Finančné aktíva držia domácnosti naďalej hlavne vo vkladoch (približne 92 % domácností uviedlo, že vlastní depozitné produkty). Najviac sa znížil podiel domácností, ktoré majú iné finančné aktíva (napr. finančné deriváty), z 3,6 % v HFCS 2014 na 1 % v HFCS 2017. Dlhopisy vlastní domácnosti naďalej len výnimočne (0,8 % domácností), ich medián sa však značne zvýšil z 2 400 eur na 13 400 eur. To znamená, že existujúci vlastníci finančných aktív výrazne navýšili svoje finančné investície. Domácnosti s najnižšími príjmami (spodných 20 % rozdelenia príjmov) vlastní finančné aktíva približne iba v hodnote 1,1 tis. eur, a ide takmer výlučne o depozitné produkty v bankách.

Finančné záväzky prispievajú k rastu čistého bohatstva negatívne. Podiel zadlžených domácností ostal na približne rovnakej úrovni (36,6 %), no priemerná expozícia výrazne vzrástla. Zadlženosť sa zvýšila najmä v ekonomicky aktívnej populácii,⁵ kde dosahuje podiel 50 % v domácnostiach, kde je osoba na čele domácnosti zamestnanec a podiel 46% v domácnostiach podnikateľov.

Mierne sa zvýšil podiel domácností s úverom na hlavné bývanie (o 4,4 p.b. na 19,6 %). **Medián dlhu domácností sa však takmer zdvojnásobil** (z 6 tis. eur na 11,4 tis. eur). Významne k tomu prispeli úvery na hlavné bývanie, ich medián sa zvýšil z 21 tis. eur na 31 tis. eur. Dlh sa viac ako zdvojnásobil najmladším od 16 do 34 rokov na medián 23,6 tis. eur a zároveň táto veková skupina sa stala skupinou s najväčším objemom dlhu. V rámci pasív domácností naďalej vedú úvery na bývanie, ktorých podiel sa v poslednej vlně zvýšil z 82,4 % na 89 %. Tento nárast podporili hlavne úvery na hlavné bývanie. Všetky pôžičky iné ako úvery na bývanie mali v roku 2017 nižší podiel na celkových pasívach.

Finančná zraniteľnosť zadlžených domácností sa mierne zhoršila. Svedčia o tom ukazovatele zadlženosti, ktorými sledujeme pomery zadlženia domácností k ich aktívam a zdrojom splácania.

Spolu s nárastom zadlženia sa **úverové obmedzenia v HFCS 2017 opäť zmiernili**. Spomedzi domácností, ktoré požiadali o úver, podiel tých, ktorým bol úver zamietnutý alebo znížený, sa znížil z 28 % na 17 %. Pomer domácností, ktoré ani nepožiadali o úver z obáv, že im bude zamietnutý, poklesol zo 6,8 % na 5 %. Celkovo podiel domácností, ktoré uviedli nejaké úverové obmedzenie, sa znížil z 10 % na 7%.

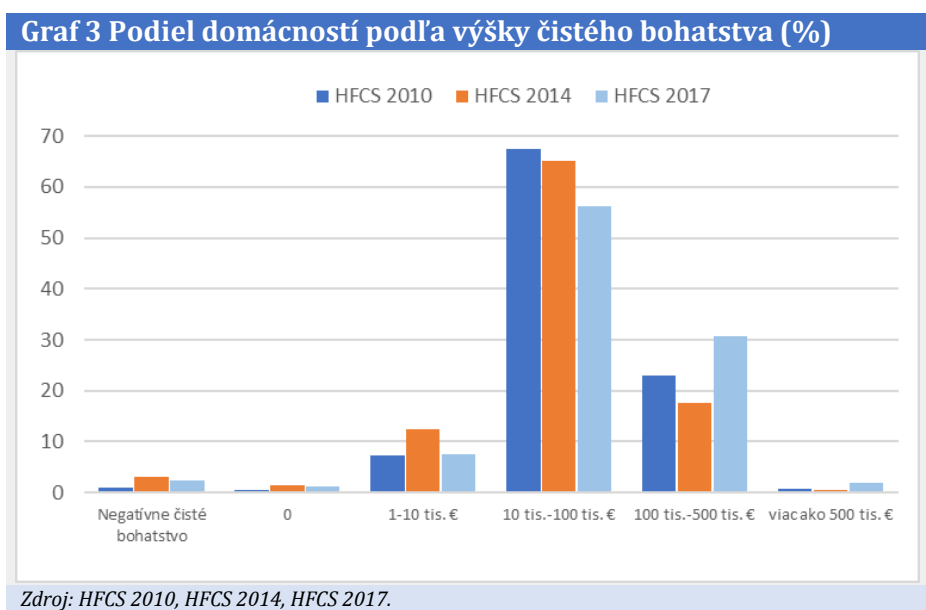
Priaznivý vývoj na trhu práce od roku 2016 sa premietol do rastu mediánových príjmov domácností a spotreby potravín a výdavkov na spotrebiteľské tovary a služby. Medián hrubých ročných príjmov domácností vzrástol o 22 % na 16 tis. eur. Prilepšilo si najmä spodných 20 % príjmových skupín (5 500 eur z pôvodných 3 900 eur v HFCS 2014).

Znakom zlepšenia celkovej finančnej situácie domácností je aj nárast podielu domácností, ktorých príjmy prevyšujú pravidelné výdavky o takmer 11 p.b. na 32,3 %. Z hľadiska udržateľnosti

⁵ V zisťovaní sú opytované samostatne hospodáriace domácnosti. HFCS nemá informácie o kolektívnych domácnostiach (napr. zariadenia sociálnych služieb) v ktorých žije časť starších osôb, finančná situácia týchto osôb v zisťovaní nemusí byť teda dostatočne podchytená.

financovania záväzkov je pozitívom rast podielu domácností, ktoré by boli schopné si v núdzi požičať od príbuzných alebo známych z 30% na 45 %.

Podiel domácností s negatívnym čistým bohatstvom sa mierne znížil na 2,4 %. Vyše 50 % slovenských domácností má čisté bohatstvo v intervale 10 tisíc až 100 tisíc eur. V rozdelení bohatstva sa zvýšila koncentrácia vlastníctva vo vyšších percentiloch, keď podiel 20% domácností s najvyšším čistým bohatstvom na celkovom bohatstve sa zvýšil na 58,7 % (oproti 51 % v HFCS 2014).⁶

Výsledky tretej vlny naznačujú, že hodnota bohatstva slovenských domácností bola ovplyvnená priebehom ekonomického cyklu, najmä cien nehnuteľností ako sme predpokladali už pri hodnotení výsledkov HFCS 2014⁷. Keďže bohatstvo slovenských domácností je vo významnej miere koncentrované v reálnych aktívach, najmä v hlavnom bývaní domácnosti, odhad aktuálnej trhovej ceny má výrazný vplyv na výšku bohatstva. Kým v HFCS 2014 bola hodnota reálnych aktív nižšia ako v HFCS 2010, v tretej vlne hodnoty cien nehnuteľností vzrástli a prekročili pôvodnú úroveň z roku 2010. Tento vývoj platí aj pre cenu hlavného bývania domácnosti v prepočte na meter štvorcový na úrovni krajov (okrem Trnavského kraja, kde bol priemer ceny v HFCS 2017 nižší ako v HFCS 2010).

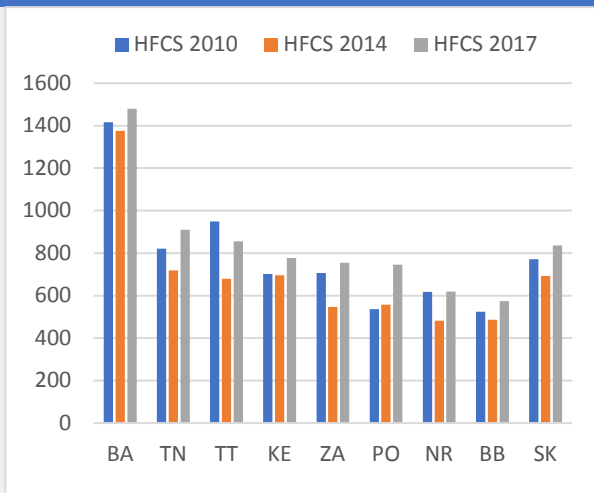
Odhad ceny hlavného bývania v zisťovaniach HFCS je v súlade s vývojom cien nehnuteľností na bývanie. Ako ilustruje Graf 5, ceny v roku 2017 boli v porovnaní s predchádzajúcimi zisťovaniami relatívne najvyššie (s výnimkou BB kraja).

⁶ Údaje na mikroúrovni poskytujú informáciu o distribúcii ekonomických zdrojov v spoločnosti a vývoji majetkových a príjmových nerovností. Nemusia byť však spoľahlivé z hľadiska rozdelenia bohatstva v najvyšších percentiloch (top 5 %, top 1 %), pokiaľ nie sú použité špeciálne štatistické postupy, ktoré umožňujú zahrnúť do vzorky domácností aj nadštandardne bohaté domácnosti (*oversampling of the rich households*). Vzhľadom na skutočnosť, že na Slovensku je možný oversampling iba nepriamo, na základe regionálnych informácií, sú údaje HFCS zisťovania v top percentiloch rozdelenia aktív menej spoľahlivé (sú podhodnotené). Uvádzame preto histogramy s rozdelením po 9. decil.

⁷ Analytický komentár č. 39

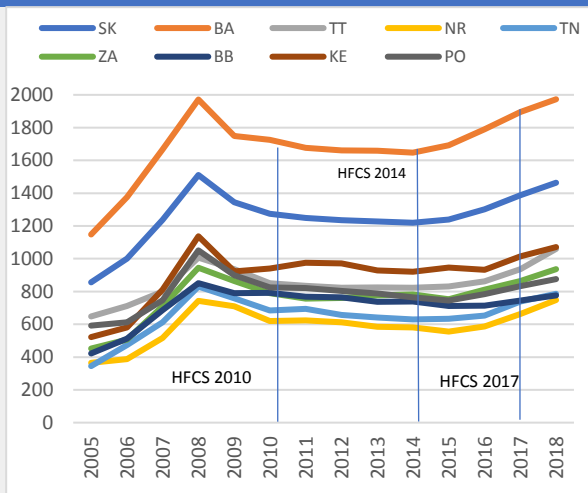
https://www.nbs.sk/_img/Documents/_komentare/AnalytickeKomentare/2016/AK39_HFCS2.pdf

Graf 4 Ceny nehnuteľností na bývanie v krajoch SR, HFCS, €/m²

Zdroj: HFCS 2017. Poznámka: priemerná cena podľa odhadu trhovej ceny hlavného bývania doácnosťou

Graf 5 Vývoj cien nehnuteľností na bývanie v krajoch SR, €/m²

Zdroj: NBS. Poznámka: priemerné ponukové ceny nehnuteľností na bývanie

Ceny nehnuteľností medzi dvoma vlnami prieskumu HFCS 2014 a HFCS 2017 výrazne rástli najmä v dôsledku všeobecnej konjunktúry v makroekonomickom prostredí, podporovanej nekonvenčnými nástrojmi menovej politiky. Úrokové sadzby na nové úvery pre domácnosti boli veľmi nízke a súvisle ďalej klesali, navyše reálne mzdy rýchlo rástli. Darilo sa aj službám a stavebníctvu a postupne v tomto období silnel domáci dopyt aj spotreba. Pretrvával pritom pozitívny ekonomický výhľad, čo ďalej podporovalo investičnú aktivitu. Bytový fond sa taktiež obnovoval relatívne rýchlejšie.

Tabuľka 1: Makroekonomický kontext, vybrané ukazovatele, rast/miera v %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stavebná produkcia obytných budov v tuzemsku (reálna)	13,1	-22,7	-6,8	-12,0	-7,1	5,4	-5,2	-2,5	9,8	3,5	-
Ceny nehnuteľností na bývanie	22,1	-11,1	-3,9	-3,1	-1,1	-0,9	-0,8	1,7	4,9	6,7	5,5
Úrokové sadzby na úvery domácnostiam na nehnuteľnosti	6,3	5,9	5,2	4,8	4,7	4,1	3,4	2,7	2,0	1,8	1,6
Reálne mzdy	2,9	-0,2	2,1	1,2	-0,4	-0,1	3,8	5,8	5,9	5,5	5,7
Nezamestnanosť (miera)	9,6	12,1	14,4	13,6	13,9	14,2	13,2	11,5	9,7	8,1	6,6
Spotreba domácností (reálna)	6,2	1,1	0,7	-0,9	-0,8	-0,1	2,3	3,0	2,6	3,0	2,7

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Poznámka: Zvýraznené stĺpce označujú roky, kedy sa jednotlivé vlny zisťovania HFCS uskutočnili.

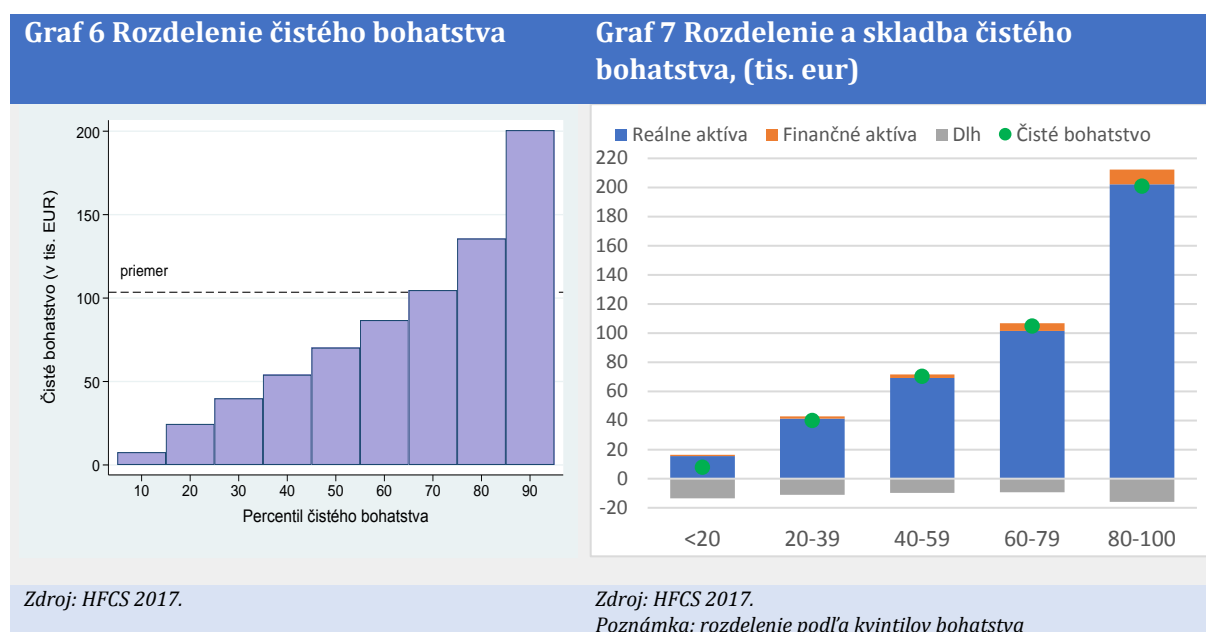
Podrobné výsledky prieskumu

Domácnosti v prieskume uvádzajú vlastníctvo konkrétneho aktíva alebo druhu finančného záväzku a odhadujú, aká je hodnota tohto aktíva/záväzku v čase zisťovania⁸. Máme tak informáciu o participácii (koľko percent domácností vlastní daný investičný nástroj) a odhadovanú hodnotu tohto nástroja.⁹

Čisté bohatstvo

Čisté bohatstvo, definované ako rozdiel medzi celkovými aktívami a pasívami, sa na Slovensku za obdobie medzi 2014 a 2017 podľa výsledkov HFCS zvýšilo z priemernej nominálnej hodnoty 66 050 eur na 103 480 eur, čo predstavuje nárast približne o 57%. Táto priemerná hodnota je výrazne vyššia ako jej medián (70 302 eur), čo poukazuje na nerovnosť v rozdelení čistého bohatstva.

Nerovnosť rozdelenia je zreteľná aj pri pohľade na stav čistého bohatstva (Graf 6). Takmer 70 % domácností disponuje s nižším čistým bohatstvom ako je priemer.

Najpodstatnejšiu časť čistého bohatstva domácností na Slovensku tvoria reálne aktíva, a to najmä hodnota hlavného bývania. S tým súvisí, že vlastníci hlavného bývania sú výrazne bohatší ako tí, ktorí si svoje bývanie prenajímajú alebo užívajú bezplatne. Najbohatšiu skupinu domácností tvoria vlastníci hlavného bývania, ktorí nie sú zaťažení úverom na bývanie. Mediánová hodnota čistého bohatstva tejto skupiny domácností je 82 040 eur. Túto skupinu tvorí približne 69 % domácností a vlastní 82 % čistého bohatstva na Slovensku. Na porovnanie, majitelia hlavného

⁸ V porovnaní s agregátnymi štatistikami, HFCS 2017 zachytáva cca. 60% objemu úverov na bývanie, 27% nezabezpečených úverov a 30% objemu vkladov.

⁹ Hodnoty uvádzame ako podmienený medián, čiže strednú hodnotu investičného nástroja v rámci skupiny domácností, ktorá tento nástroj vlastní. Popri mediáne uvádzame pri vybraných kategóriách investičných nástrojov aj priemer, ktorý je vzhľadom na asymetrické rozdelenie vlastnených investičných nástrojov (malá časť domácností vlastní vysoké objemy) zvyčajne vyšší ako medián.

bývania, ktorí majú svoje bývanie ešte zaťažené úverom, vlastní len takmer 17 % celkového čistého bohatstva s mediánom 57 680 eur a tvoria necelých 20 % domácností. Zvyšných 11 % domácností svoje bývanie nevlastní; podieľajú sa na celkovom čistom bohatstve zhruba jedným percentom s mediánovou hodnotou 2 240 eur.

Regionálne rozdiely v čistom bohatstve na Slovensku sa znižujú. Kým rozdiel medzi krajom s najvyšším a najnižším čistým bohatstvom bol v roku 2014 viac ako 11 percentuálnych bodov, v roku 2017 to bolo už len 5 percentuálnych bodov. Najbohatšie domácnosti sú naďalej v Bratislavskom kraji s mediánovou hodnotou čistého bohatstva 110 070 eur s podielom 19,4 % na celkovom bohatstve. Na druhej strane, regiónom s najnižším čistým bohatstvom podľa tretej vlny HFCS je Nitriansky kraj (medián 50 820 eur).

Aj výsledky HFCS 2017 potvrdzujú, že čím početnejšia je domácnosť, tým väčším celkovým bohatstvom disponuje. Samozrejme, pri prepočte na jednotlivca platí opačný trend. V priemere je najväčší podiel celkového bohatstva (takmer 31 %) naďalej koncentrovaný u domácností s dvoma členmi. Rast bohatstva tejto skupiny domácností z 24 % v HFCS 2014 bol spôsobený čiastočne aj demografickou zmenou. Kým v HFCS 2014 boli najčastejšie sa vyskytujúce domácnosti s jedným členom, v HFCS 2017 to sú dvojčlenné domácnosti.

Výsledky HFCS 2017 naznačujú aj posun najvyššieho čistého bohatstva podľa veku referenčnej osoby o jednu kategóriu smerom k starším. Bohatstvo domácností rastie postupne od mladších generácií so zvyšujúcim sa vekom referenčnej osoby po 55-64 rokov a následne klesá (v HFCS 2014 bol vrcholný vek 45-54 rokov). Zmeny nastali aj v rozdelení bohatstva podľa pracovného postavenia referenčnej osoby. Pomer čistého bohatstva domácností SZČO a zamestnancov dosiahol takmer dvojnásobok (medián 119 950 eur vs. 64 930 eur) a čisté bohatstvo domácností dôchodcov (65 410 eur) dokonca prevýšilo čisté bohatstvo zamestnancov. Tu sa opäť odzrkadľuje fakt, že najväčšiu časť bohatstva slovenských domácností tvorí hlavné bývanie: dôchodcovia vlastní väčšinou veľké aktíva vo forme nehnuteľnosti a nemajú dlhy. To korešponduje s ekonomickou teóriou, ktorá predpokladá, že v rozvinutej ekonomike by mal človek počas života mať najvyššie bohatstvo na začiatku dôchodku. Pre porovnanie, v HFCS 2014 medián čistého bohatstva SZČO bol na úrovni 70 540 eur, bohatstvo zamestnancov na úrovni 55 770 eur a bohatstvo dôchodcov na 43 270 eur. Čisté bohatstvo domácností s ekonomicky neaktívnou referenčnou osobou sa oproti HFCS 2014 viac ako zdvojnásobilo na 38 290 eur. Vyššie vzdelanie referenčnej osoby naďalej znamená vyššie čisté bohatstvo domácnosti.

Reálne a finančné aktíva

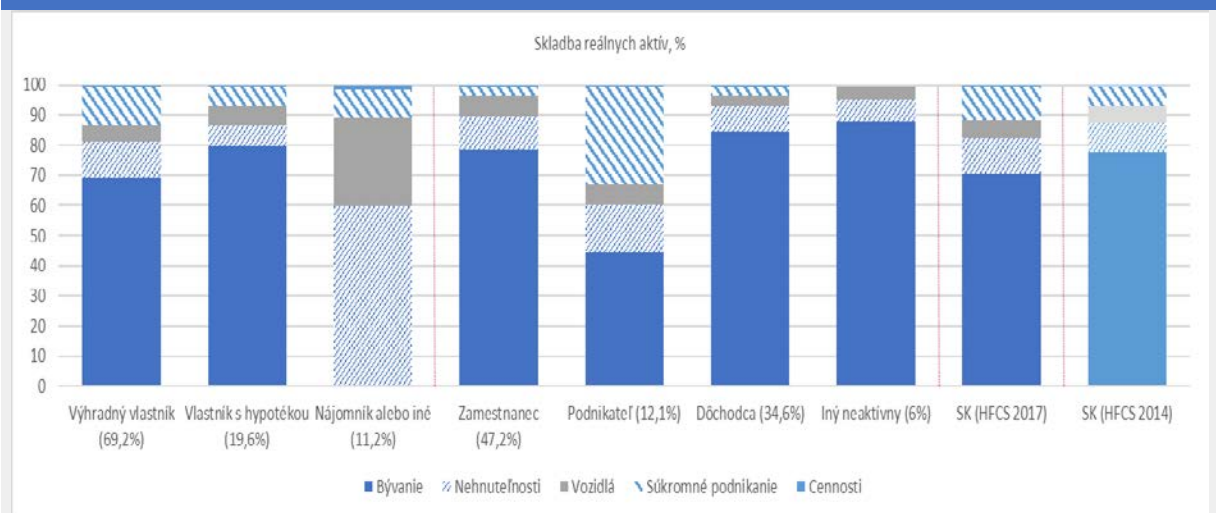
V zisťovaní sa rozlišujú reálne aktíva vo forme nehnuteľností (hlavné bývanie domácnosti a ostatné nehnuteľnosti) a ostatné reálne aktíva ako vozidlá, cennosti (umelecké diela, šperky, starožitnosti) a majetok zo súkromného podnikania (vo všetkých právnych formách, s výnimkou spoločností, ktorých akcie sú kótované na burze).

Podľa výsledkov zisťovania reálne aktíva vlastní takmer 96 % domácností. Najvyššia je miera vlastníctva vlastného bývania – 89%, vozidlá vlastní 68 % domácností a majetok zo súkromného podnikania vlastní 15% domácností. Miera vlastníctva všetkých typov reálnych aktív sa oproti výsledkom HFCS 2014 zvýšila.

Vzhľadom na vysokú mieru vlastníctva bývania, z hľadiska socio-ekonomických dimenzií ako je vzdelanie alebo región, nie sú medzi domácnosťami výrazné rozdiely. Z hľadiska veku vlastní v najnižšej miere bývanie domácnosti s referenčnou osobou do 34 rokov (72%). Vlastníctvo reálnych aktív je viac diferencované na základe ekonomickej aktivity (Graf 7). Po hlavnom bývaní tvoria najväčšiu časť reálnych aktív väčšinou ďalšie nehnuteľnosti a súkromné

podnikanie, alebo vozidlá. Výnimku tvorí skupina domácností nájomníkov, u nich tvoria najväčšiu časť reálnych aktív ďalšie nehnuteľnosti a vozidlá. U domácností podnikateľov má vlastníctvo súkromného podnikania takmer 33%-ný podiel na reálnych aktívach, čo je porovnateľné s podielom hlavného bývania (45%).

Graf 7 Reálne aktíva domácností podľa vlastníctva hlavného bývania a podľa ekonomickej aktivity referenčnej osoby

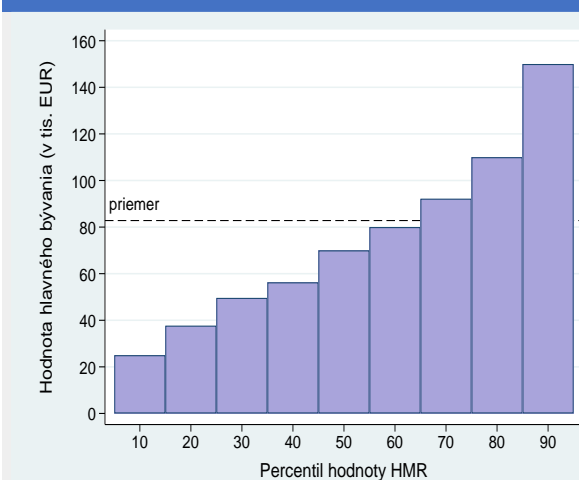

Zdroj: HFCS 2017, HFCS 2014.

Okrem mediánu hodnoty majetku zo súkromného podnikania sa mediánové hodnoty všetkých typov reálnych aktív oproti HFCS 2014 zvýšili.

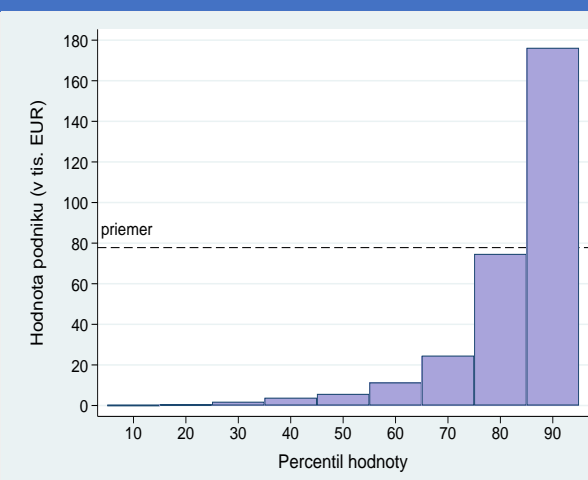
Grafy 8 a 9 ilustrujú rozdelenie reálnych aktív s najvyššou hodnotou – hlavného bývania a majetku zo súkromného podnikania. Z dôvodu nerovnomerného rozdelenia sa medián hodnoty nehnuteľnosti na hlavné bývanie 70 tis. eur nachádza pod jej priemernou hodnotou 82 tis. eur. V skutočnosti má vyše 60 % domácností „podpriemernú“ hodnotu bývania.

Graf 8 Rozdelenie hodnoty hlavného bývania

Zdroj: HFCS 2017.

Graf 9 Rozdelenie hodnoty súkromného podniku

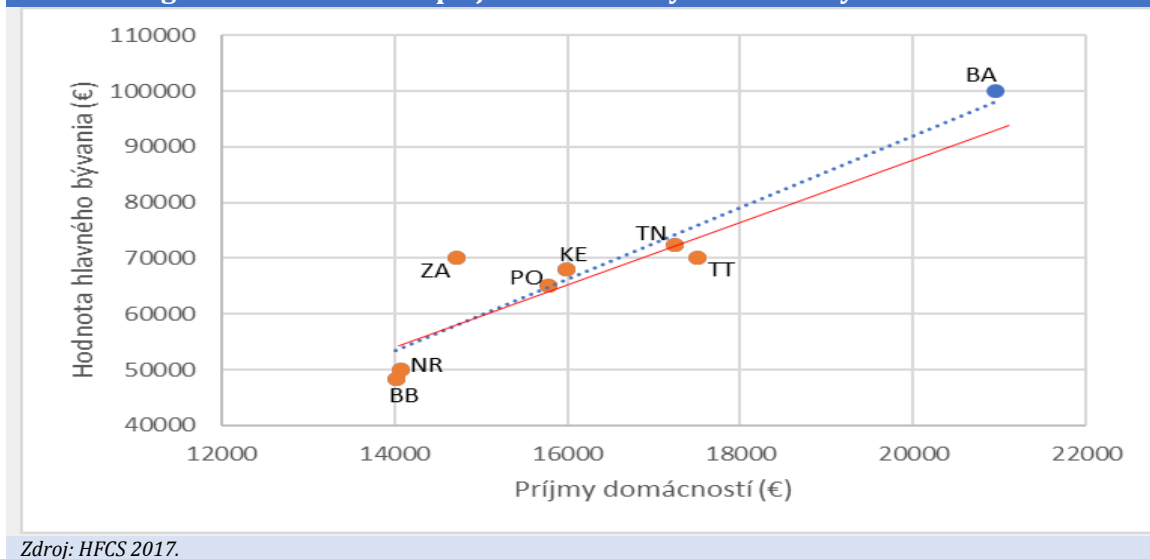

Zdroj: HFCS 2017.

Hodnota majetku súkromného podnikania¹⁰ sa vyznačuje výrazne nerovnomerným rozdelením, keď mediánová hodnota dosahuje 5,7 tisíc eur ale priemer je až 77,8 tisíc eur a viac ako 80% podnikov dosahuje hodnotu nižšiu ako tento priemer.

Hodnota hlavného bývania vykazuje rozdiely aj v regionálnom porovnaní. Osobný odhad hodnoty svojho bývania respondentov sa dá rozdeliť do troch hlavných skupín: medián v Nitrianskom a Banskobystrickom kraji je okolo 50 tis. eur, domácnosti v Bratislavskom kraji uvádzali 100 tis. eur a v ostatných regiónoch domácnosti svoje bývanie odhadujú na hodnotu okolo 70 tis. eur. Celkovo však naprieč regiónmi existuje úzky vzťah medzi hodnotu hlavného bývania a príjmom domácností (Graf 10). Výnimku tvorí Žilinský kraj, kde domácnosti hodnotia hodnotu svojho hlavného bývania vyššie vo vzťahu k príjmom v regióne. Ak sa pozrieme na trend naprieč regiónmi mimo Bratislavy (označený oranžovou farbou), vidíme, že aj Bratislava leží nad ním. Kým príjmy domácností v Bratislavskom kraji sú o 34% vyššie ako v ostatných krajoch, hlavné bývanie dosahuje hodnotu až o takmer 58% vyššiu ako priemer zvyšku Slovenska. Táto nerovnomernosť znevýhodňuje hlavne zadlžené domácnosti v BA a ZA. Kým však podiel domácností, ktoré majú úver na hlavné bývanie, je v Bratislavskom kraji 21,6%, v Žilinskom kraji je to len 14,9%, najmenej zo všetkých regiónov. Navyše, v Bratislavskom kraji je priemerná hodnota hlavného bývania v prepočte 1486 eur na meter štvorcový, čo je zhruba dvojnásobok oproti ostatným regiónom. To má súvis aj s tým, že priemerná obytná plocha na člena domácnosti je v Bratislavskom kraji oproti regiónom najmenšia (31m² oproti 32,5-40m² v ostatných regiónoch).

Graf 10 Regionálne rozdelenie príjmov a hodnoty hlavného bývania

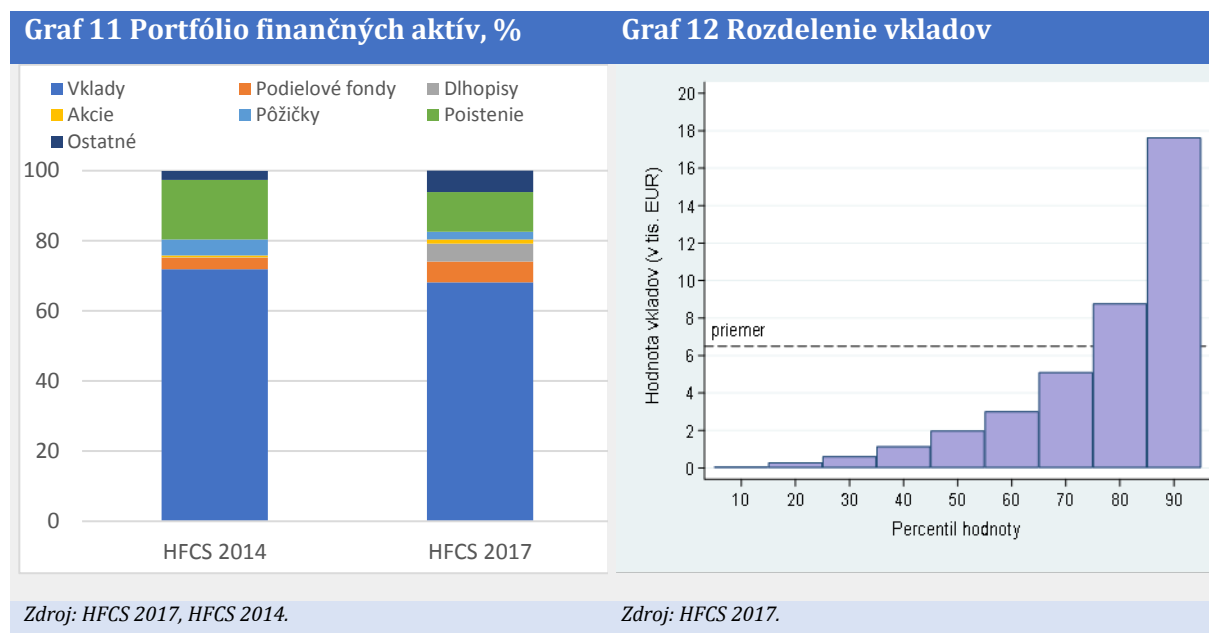

Finančné aktíva vlastní 92 % domácností. Prevažuje konzervatívny prístup, a tak sú najrozšírenejším produktom naďalej vklady (71,9 %) a investičné životné poistenie (15,6 %). Ostatné finančné nástroje (podielové fondy, akcie, aktíva voči iným domácnostiam a ostatné aktíva) sú vlastnené v oveľa nižšej miere (Tabuľka 7 v prílohe.)¹¹.

¹⁰ Odhadovaná tržová cena podniku.

¹¹ Domácnosti uvádzali aj vlastníctvo dôchodkových plánov v 2. a 3. pilieri dôchodkového systému ako aj dôchodkové plány zo zahraničia. Vzhľadom na špecifický charakter týchto finančných aktív (v súčasnosti sú nelikvidné ale predstavujú budúce nároky na vyplácanie dôchodkov), nie sú zahrnuté do prepočtu

Aj keď sú vklady nad'alej dominantným nástrojom, ich podiel na celkových finančných aktívach klesol o 4 percentné body, a to najmä v prospech dlhopisov, akcií a ostatných aktív. Táto zmena pravdepodobne odzrkadľuje väčšiu motiváciu domácností presunúť úspory z vkladov do finančných aktív s vyšším výnosom, keďže úroková sadzba na úspory domácností je dlhodobo nízka. Typická slovenská domácnosť vlastnila v roku 2017 vklady vo výške 2 tisíc eur a investičné životné poistenie 4,2 tisíc eur. Iba 4 % domácností vlastnili podielové fondy s mediánovou hodnotou 6 tisíc eur.

Nerovnomernosť rozdelenia vkladov je pomerne vysoká, ako naznačuje Graf 12. Polovica domácností má vo vkladoch nanajvyš 2 tis. eur, no priemerný vklad je 6,5 tis. eur, pričom iba štvrtina domácností má na vkladových účtoch viac ako priemer.

Box: Finančná gramotnosť na Slovensku podľa HFCS

Napriek rôznym iniciatívam a aktivitám (napr. NBS, MŠ SR, či OECD) s cieľom podpory finančnej gramotnosti je jej úroveň na Slovensku stále pomerne nízka. Ide o relatívne širokú oblasť znalostí pravidiel a rizík riadenia vlastných financií, ako napr. plánovanie a hospodárenie s peniazmi, sporenie, investovanie, úver a dlh, a podobne. Prieskum HFCS ponúka vynikajúcu možnosť monitorovať jej úroveň. Preto, v rámci 2. a 3. vlny HFCS sa pomocou niekoľkých otázok zisťovalo, ako respondenti na Slovensku rozumejú základným pojmom a súvislostiam v oblasti úverov, sporenia a investovania. Nasledujúca tabuľka obsahuje relatívnu početnosť odpovedí na jednotlivé otázky v spomínaných dvoch vlnách HFCS. Otázka č. 5 sa už v HFCS 2017 nevyskytla.

finančných aktív a čistého bohatstva. Ak by sme tieto aktíva zohľadnili, medián finančných aktív by sa zdvojnásobil (zvýšil by sa na 4,8 tisíc eur). V čase zisťovania HFCS 2017 mali domácnosti k dispozícii údaje o hodnote ich majetku v dôchodkových fondoch II. piliera ku koncu roka 2016. Dôchodcovské správcovské spoločnosti v tom čase spravovali 6,9 mld. eur, čo v priemere na sporiteľ'a predstavuje cca. 5000 eur. /Zdroj: Asociácia dôchodkových správcovských spoločností/

	HFCS 2014	HFCS 2017
Otázka č. 1 - Ktorá z nasledujúcich typov hypoték vám, podľa vášho názoru, umožní už od začiatku stanoviť výšku aj počet splátok potrebných na splatenie úveru?		
1 Hypotéka s premenlivou úrokovou sadzbou	14,1%	12,0%
2 Hypotéka s fixnou sadzbou	53,9%	49,2%
-1 Neviem	31,9%	38,8%
-2 Žiadna odpoveď	0,0%	0,0%
Otázka č. 2 - Predstavte si, že necháte 1 000 eur na bežnom účte, ktorý má 1% úrok a táto banka nevyžaduje žiadne poplatky. Predstavte si tiež, že ceny vzrástli o 2%. Myslíte si že, ak si svoje peniaze vyberiete o rok, budete si môcť kúpiť rovnaké množstvo tovaru, ako keby ste utratili 1 000 eur dnes?	HFCS 2014	HFCS 2017
1 Áno	4,5%	3,2%
2 Nie, budem môcť kúpiť menej	75,3%	67,4%
3 Nie, budem môcť kúpiť viac	3,9%	5,2%
-1 Neviem	16,3%	24,3%
-2 Žiadna odpoveď	0,0%	0,0%
Otázka č. 3 - Ktoré z týchto investičných stratégií prináša, podľa vášho názoru, so sebou vyššie riziko straty peňazí?	HFCS 2014	HFCS 2017
1 Investovať všetky úspory do cenných papierov vydaných jednou spoločnosťou	52,4%	43,8%
2 Investovať všetky úspory do cenných papierov vydaných širokou škálou nezávislých spoločností	19,3%	16,8%
-1 Neviem	28,3%	39,4%
-2 Žiadna odpoveď	0,0%	0,0%
Otázka č. 4 - Firma môže získať financovanie buď vydaním akcií, alebo dlhopisov. Ktorý finančný nástroj, podľa vášho názoru, nesie so sebou väčšie riziko straty peňazí?	HFCS 2014	HFCS 2017
1 Akcie	19,1%	18,0%
2 Dlhopisy	5,1%	6,2%
3 Je to rovnako riskantné	29,7%	26,4%
4 Neviem, aký je rozdiel medzi dlhopismi a akciami	28,7%	18,4%
-1 Neviem	17,3%	31,0%
-2 Žiadna odpoveď	0,0%	0,0%
Otázka č. 5 - Čo si predstavujete pod pojmom „investičné riziko“?	HFCS 2014	HFCS 2017
1 Niektí mi moje peniaze spreneverí	18,6%	x
2 Vinou vývoja na svetových trhoch prídem o všetky svoje investície	16,5%	x
3 Poklesne hodnota mojej investície pod investovanú sumu	30,1%	x
4 Počas investície stratím niečo zo svojho výnosu	17,4%	x
-1 Neviem	17,4%	x
-2 Žiadna odpoveď	0,0%	x
	HFCS 2014	HFCS 2017
Správne odpovedali na všetky otázky 1-4	10,6%	9,6%
Správne odpovedali na všetky otázky 1-5	4,5%	x
Nesprávne odpovedali na všetky otázky 1-4	13,4%	18,5%
Nesprávne odpovedali na všetky otázky 1-5	12,7%	x
Z otázokč. 1-4 nevedeli odpovedať ani na jednu (4x "Neviem")	7,4%	11,3%
Z otázokč. 1-5 nevedeli odpovedať ani na jednu (5x "Neviem")	5,9%	x

Je možné skonštatovať, že finančná gramotnosť na Slovensku sa medzi dvoma vlnami zisťovania, v období 2014-2017 **mierne zhoršila**. Percentuálny podiel správnych odpovedí sa

znížil pri každej otázke. Naopak, relatívna početnosť odpovedí „Neviem“ sa vždy zvýšila.¹² V HFCS 2017 na všetky otázky odpovedalo správne 9,6%, kým ešte v HFCS 2014 na tie isté 4 otázky správne odpovedalo 10,6% opýtaných. Ďalej, platí, že najlepšie ľudia rozumejú súvislostiam medzi sporením a infláciou: na otázku č. 2 odpovedalo správne až 2/3 respondentov. Pochopiteľne, najhoršie dopadla oblasť týkajúca sa finančných investícií, na otázku č. 4 vedela správnu odpoveď len necelá 1/5 opýtaných.

V najnovšom prieskume HFCS 2017 sme sa na výsledky pozreli aj detailnejšie.

- **Potvrdil sa pozitívny vzťah medzi vzdelaním a finančnou gramotnosťou.** Čím vyššie vzdelanie, tým väčší podiel správnych odpovedí a menší podiel odpovedí „Neviem“. Na všetky otázky odpovedalo správne 17,6% vysokoškolsky vzdelaných ľudí, pri stredoškolsky vzdelaných to bolo 6,3%, so základným vzdelaním to bolo 0.
- **Ľudia, ktorí majú úver na bývanie (14,8%), sú finančne gramotnejší.** Pri každej otázke platí, že s väčšou pravdepodobnosťou odpovedali správne a s menšou pravdepodobnosťou odpovedali „Neviem“ respondenti, ktorí majú úver na bývanie. Na všetky otázky odpovedalo správne 14,3% opýtaných s úverom na bývanie a 8,8% bez úveru.
- **Osoby, ktoré vlastnia finančné aktíva ako dlhopisy, podielové fondy alebo akcie (5,4%), majú spravidla vyššiu finančnú gramotnosť¹³.** Až 27,1% týchto respondentov odpovedalo správne na všetky 4 otázky, kým u druhej skupiny len 8,6%. V porovnaní s osobami, ktoré majú úver na bývanie, len pri prvej otázke - týkajúcej sa splátok úveru - odpovedali s menšou pravdepodobnosťou správne, pri ostatných otázkach vždy lepšie. Výnimočne úspešní boli pri tretej otázke o diverzifikácii portfólia, správne odpovedalo 70,3%. Na druhej strane, až 10,2% týchto respondentov pri štvrtej otázke - o rizikách finančných nástrojov - odpovedalo, že nevie, aký je rozdiel medzi dlhopismi a akciami.
- **Z pohľadu, či majú respondenti spotrebný úver alebo pôžičku od príbuzných alebo nie, je skóre veľmi vyrovnané.** Jedine pri prvej otázke - o splátkach úveru na bývanie - boli úspešnejší tí, čo majú pôžičku či úver: 54,8% vs. 48,1%. Celkovo správne odpovedali na všetky 4 otázky tiež pomerne vyrovnané, 10,5% vs. 9,4%.

	vzdelanie			úver na bývanie		vlastnia akcie, dlhopisy, podielové fondy		spotrebný úver a pôžička od príbuzných		
	základné	stredné	VŠ	ano	nie	ano	nie	ano	nie	
veľkosť vzorky	10	1528	641	322	1857	118	2061	332	1847	
Otázka č. 1										
1	12,0%	10,0%	11,5%	13,4%	15,8%	11,4%	12,7%	12,0%	14,2%	11,6%
2	49,2%	30,0%	43,5%	63,0%	69,6%	45,6%	67,0%	48,1%	54,8%	48,1%
-1	38,8%	60,0%	45,1%	23,6%	14,6%	43,0%	20,3%	39,9%	31,0%	40,2%
-2	0,0%									

¹² Tento výsledok môže odzrkadľovať aj zvýšenú neochotu respondentov porozmýšľať nad odpoveďou.

¹³ Dá sa predpokladať že osoby s vyššou finančnou gramotnosťou sa skôr rozhodnú pre investíciu do finančných aktív. Samotným nákupom spomínaných aktív sa nezlepší finančná gramotnosť ich majiteľov.

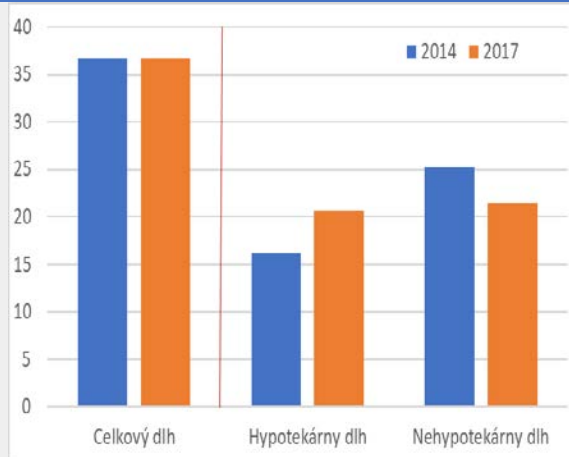
		vzdelanie			úver na bývanie		vlastnia akcie, dlhopisy, podielové fondy		spotrebný úver a pôžička od príbuzných	
		základné	stredné	VŠ	ano	nie	ano	nie	ano	nie
Otázka č. 2										
1	3,2%	10,0%	3,7%	1,9%	2,8%	3,2%	1,7%	3,3%	3,6%	3,1%
②	67,4%	40,0%	62,0%	80,7%	77,3%	65,6%	86,4%	66,3%	66,9%	67,5%
3	5,2%	20,0%	5,4%	4,4%	6,2%	5,0%	4,2%	5,2%	6,3%	5,0%
-1	24,3%	30,0%	28,9%	13,1%	13,7%	26,1%	7,6%	25,2%	23,2%	24,5%
-2	0,0%									
Otázka č. 3										
①	43,8%	10,0%	38,3%	57,6%	55,0%	41,9%	70,3%	42,3%	44,0%	43,8%
2	16,8%	10,0%	15,1%	20,9%	18,6%	16,5%	19,5%	16,6%	15,1%	17,1%
-1	39,4%	80,0%	46,6%	21,5%	26,4%	41,6%	10,2%	41,1%	41,0%	39,1%
-2	0,0%									
Otázka č. 4										
①	18,0%	0,0%	13,2%	29,8%	24,2%	16,9%	42,4%	16,6%	18,1%	18,0%
2	6,2%	0,0%	4,8%	9,8%	7,1%	6,1%	15,3%	5,7%	6,6%	6,2%
3	26,4%	10,0%	24,7%	30,7%	30,8%	25,6%	22,9%	26,6%	22,9%	27,0%
4	18,4%	60,0%	21,9%	9,4%	14,6%	19,1%	10,2%	18,9%	23,2%	17,5%
-1	31,0%	30,0%	35,5%	20,3%	23,3%	32,3%	9,3%	32,2%	29,2%	31,3%
-2	0,0%									
4 správne odpovede										
počet		0	96	113	46	163	32	177	35	174
%		0,0%	6,3%	17,6%	14,3%	8,8%	27,1%	8,6%	10,5%	9,4%

Finančné pasíva

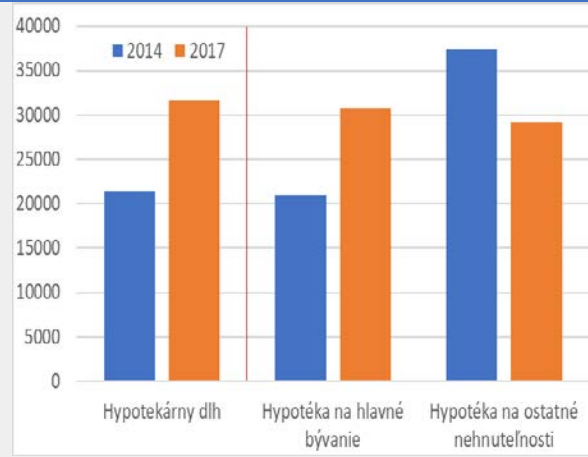
Finančné záväzky sú v zisťovaní rozlíšené na dve skupiny – úvery, ktoré sú kryté kolaterálom (hlavným bývaním domácnosti alebo inou nehnuteľnosťou) a nezabezpečené úvery (prečerpanie bežného účtu, debetné zostatky na kreditných kartách, pôžičky od súkromných osôb, spotrebiteľské úvery a lízingsové zmluvy).

Miera participácie slovenských domácností na úverovom trhu sa od posledného zisťovania nezmenila a zotrvala na úrovni 37 % domácností. Zvýšil sa ale podiel domácností, ktoré majú úvery zaručené nehnuteľnosťou, a to zo 16 % na 21%. Mediánová hodnota týchto dlhov však vzrástla z 21,4 tis. eur na 31,7 tis. eur. V dôsledku rastu dlhu na bývanie sa zmenila skladba celkového zadĺženia domácností, keď sa podiel úverov na bývanie zvýšil z 82 % na 89 %.

Graf 13 Miera účasti domácností na dlhových komponentoch, %

Graf 14 Mediánová hodnota úverov na bývanie a jeho komponentov, eur

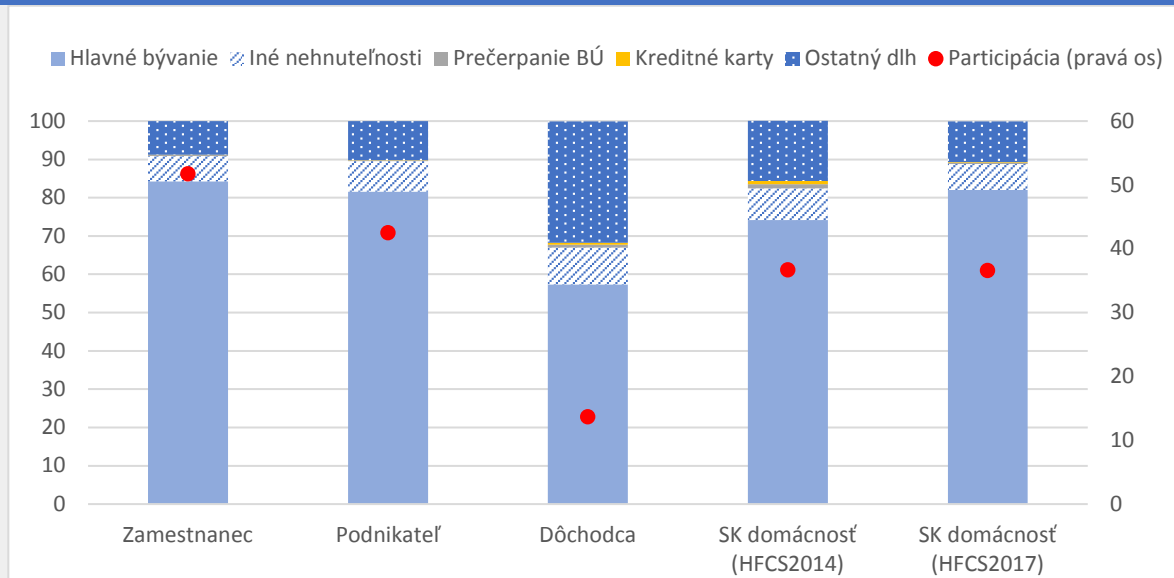
Zdroj: HFCS 2014, HFCS 2017.

Zdroj: HFCS 2014, HFCS 2017.

Poznámka: v grafoch pre jednoduchosť označujeme zabezpečené úvery na bývanie ako hypotéka, aj keď nie všetky spĺňajú všetky náležitosti hypotekárnych úverov.

Zadlženosť sa zvýšila najmä v ekonomicky aktívnej populácii, kde dosahuje 50 % v domácnostiach, kde je osoba na čele domácnosti zamestnanec a 46 % v domácnostiach podnikateľov. Naopak nízku mieru zadlženosti majú domácnosti dôchodcov.

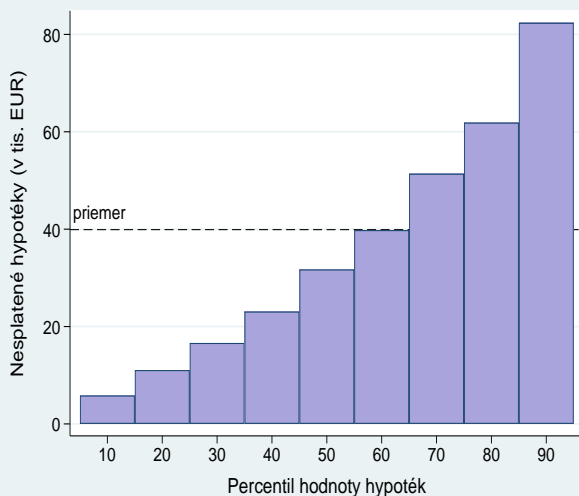
Graf 15 Závazky domácností podľa ekonomickej aktivity referenčnej osoby, %

Zdroj: HFCS 2017, HFCS 2014.

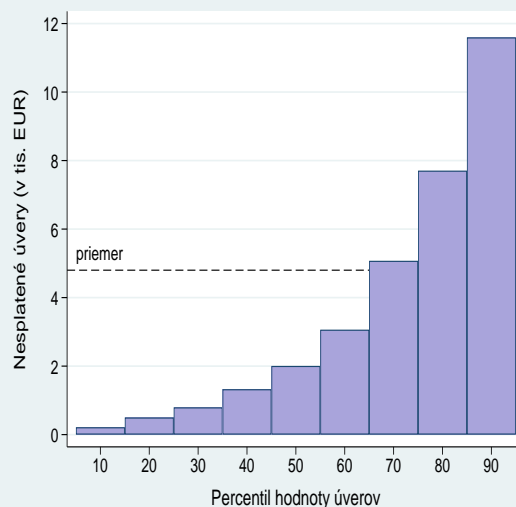
Medzi nezabezpečenými úvermi prevládali spotrebiteľské úvery, keďže prečerpania bežných účtov ani debetné karty nie sú výraznejšie rozšírené z hľadiska participácie ani výšky zadlženia. Medián ostatných dlhov vzrástol z 1600 eur na 2000 eur. Na rozdiel od úverov na bývanie sú nezabezpečené úvery pomerne nerovnomerne rozdelené, keď skoro 70% dlžníkov má podpriemernú hodnotu zostatku (grafy 16 a 17).

Graf 16 Rozdelenie nesplateného zostatku úverov na bývanie

Zdroj: HFCS 2017.

Graf 17 Rozdelenie nesplateného zostatku nezabezpečených úverov

Zdroj: HFCS 2017.

Celkové mesačné splátky za dlhy vzrástli o takmer 37 % na medián 200 eur. K tejto zmene najviac prispeli splátky za nezabezpečené úvery (zvýšili sa zo 100 na 140 eur). Splátky úverov s kolaterálom sa zvýšili o takmer 14 % na 220 eur.

Ukazovatele zadlženosti a úverovo obmedzené domácnosti

Vzhľadom na rýchly rast zadlženia domácností je potrebné venovať pozornosť rastu zadlženosti v pomere ku zdrojom, ktoré môžu domácnosti použiť na splácanie záväzkov. Najčastejšie sledované ukazovatele zadlženosti sú nasledovné:

- Pomer dlhu voči aktívam (DTA) – vyjadruje percentuálny podiel celkových aktív domácností, ktorý je financovaný z dlhu.
- Ukazovateľ celkovej zadlženosti k príjmu (DTI) – predstavuje celkové úverové zaťaženie domácnosti v pomere ku jej celkovému ročnému príjmu, alebo koľko percent ročného príjmu (resp. koľko ročných príjmov – zvyčajne pre vlastníkov bývania s úverom) potrebuje domácnosť, aby splatila svoje dlhy.
- Ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať úver (DSTI) – hovorí o tom, koľko percent príjmov dáva domácnosť na celkové splátky úverov a pôžičiek.
- Ukazovateľ zabezpečenia úveru na bývanie (LTV) – pomer nesplatennej časti úveru k hodnote hlavného bývania domácnosti. Vyjadruje, koľko percent hodnoty hlavného bývania je ešte zaťažených dlhom.
- Pomer čistých likvidných aktív k príjmu – dáva do pomeru likvidné aktíva bez likvidných pasív a celkové ročné príjmy domácností. Sleduje sa hlavne trend tohto ukazovateľa.

Mediánové hodnoty ukazovateľov zadlženosti sa v poslednej vlne HFCS 2017 oproti HFCS 2014 prevažne zhoršili,¹⁴ avšak pozitívne je, že dlhová služba domácností k príjmom (DSTI pre úvery na bývanie) ostala približne na rovnakej úrovni (13 %) a pomer čistých likvidných aktív k príjmu sa mierne zvýšil (zo 7,8 % na 8,3 %). Napriek vyššiemu zadlženiu domácností, stabilnému vývoju DSTI pre úvery na bývanie napomáhali nižšie úrokové sadzby¹⁵.

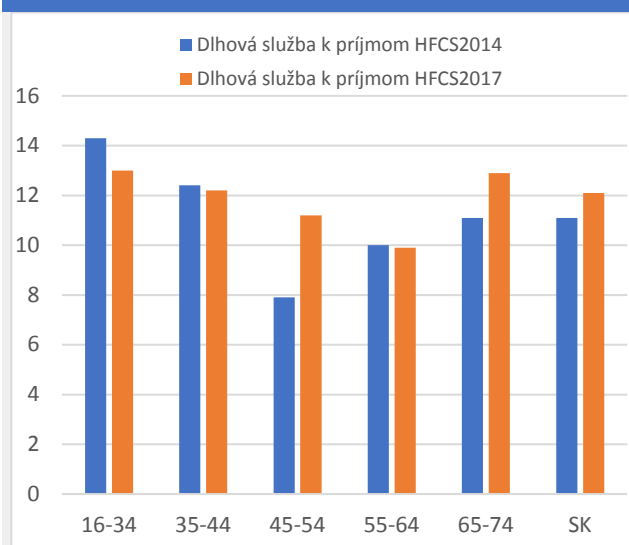
Dlh domácností rástol rýchlejšie ako ich celkové aktíva, DTA sa preto zhoršil (z 13 % v HFCS 2014 na 19 % v HFCS 2017). Rast dlhu domácností prevýšil aj rast príjmov, DTI sa tak zvýšil zo 42% v HFCS 2014 na 61% v HFCS 2017.

DTA sa najvýraznejšie zvýšil pre príjmovú skupinu pod úrovňou mediánu (2. kvintil) z 15,4% na 33,3 %. Z hľadiska vlastníctva bývania sa DTA najviac zvýšil nájomníkom a iným domácnostiam, ktoré nevlastnia bývanie¹⁶ z 61 % na 95 %. Príčinou tejto zmeny je zvýšenie dlhu tejto skupiny domácností vo väčšej miere ako sa zvýšili ich aktíva. Ide hlavne o spotrebné úvery a pôžičky od rodiny, no ojedinele aj o hypotekárne úvery na inú nehnuteľnosť ako na hlavné bývanie.

Pomer DTI sa zlepšil jedine v spodnej 20 % príjmovej skupine, z 56 % na 43 %, príjmová skupina domácností 20-40 % (2. kvintil) sa stala z hľadiska DTI najzraniteľnejšou zo všetkých kvintilov (zmena z 50 % až na 85 %). Rozdelenie podľa bohatstva ukazuje iný pohľad, najzraniteľnejšou skupinou je tá s najnižším vlastníctvom aktív, pre spodných 20 % domácností DTI vzrástlo prudko z 44 % na 97 %. Inými slovami, DTI sa pre najmenej zarábajúcich znížil, ale pre domácnosti s najnižším bohatstvom sa radikálne zvýšil.

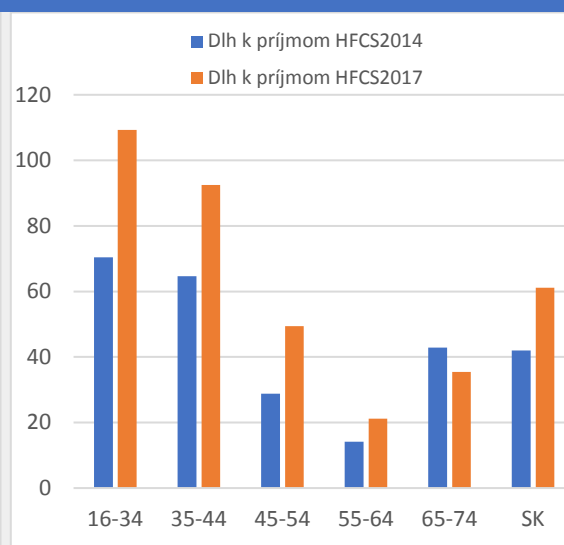
+

Graf 18 Ukazovateľ schopnosti splácať úver (DSTI) podľa veku, medián (%)

Zdroj: HFCS 2017, HFCS 2014.

Graf 19 Ukazovateľ celkovej zadlženosti k príjmu (DTI) podľa veku, medián (%)

Zdroj: HFCS 2017, HFCS 2014.

Pomer LTV sa zvýšil z 35 % na 42 %. Najvýraznejšie rástol tento ukazovateľ pre domácnosti do 34 rokov.

¹⁴ V HFCS02017 boli 4 zo 6 sledovaných ukazovateľov horšie ako v HFCS 2014.

¹⁵ Úrokové sadzby na úvery na bývanie medzi rokmi 2014 a 2017 poklesli z 3,42% na 1,82%.

¹⁶ Bývanie užívajú bezplatne, či už v rámci zamestnaneckých benefitov, alebo im ho poskytuje rodina, známi, charitatívne organizácie, štát, atď.

Z hľadiska udržateľnosti financovania úverov na bývanie je dôležité sledovať okrem mediánových hodnôt indikátorov aj početnosť domácností, ktoré prekračujú bezpečnú mieru zadlženia a sú potenciálne vystavené vyššiemu riziku zlyhania pri splácaní úverov. Riziko zlyhania sa zvyšuje aj keď je domácnosť v nepriaznivej pozícii z hľadiska viacerých ukazovateľov zadlženosti.

Tabuľka 2 a tabuľka 3 znázorňujú percentuálnu početnosť domácností s úverom na hlavné bývanie z hľadiska výšky dlhovej služby k príjmom (DSTI) a úrovne LTV. V situácii, kedy dlhová služba prekračuje 40 % ročného príjmu a pomer LTV je viac ako 75 % sa nachádzalo iba 1 % domácností. Oproti situácii v roku 2014 sa početnosť domácností, ktoré mali vysoké LTV (nad 75 %) relatívne zvýšila z 17 % na 21 %. Početnosť domácností s vysokou dlhovou službou voči príjmom však relatívne poklesla zo 6% na 3 %.

Tabuľka 2: Heat map 2017 – DSTI a LTV, početnosť domácností, %

		LTV		
		Interval, v ktorom sa ukazovateľ nachádza, %	0-49	50-74
DSTI	0-20	49	17	14
	21-39	8	2	6
	40+	1	1	1

Zdroj: HFCS 2017.

Tabuľka 3: Heat map 2014 - DSTI a LTV, početnosť domácností, %

		LTV		
		Interval, v ktorom sa ukazovateľ nachádza, %	0-49	50-74
DSTI	0-20	52	11	10
	21-39	8	5	7
	40+	5	1	0,1

Zdroj: HFCS 2014.

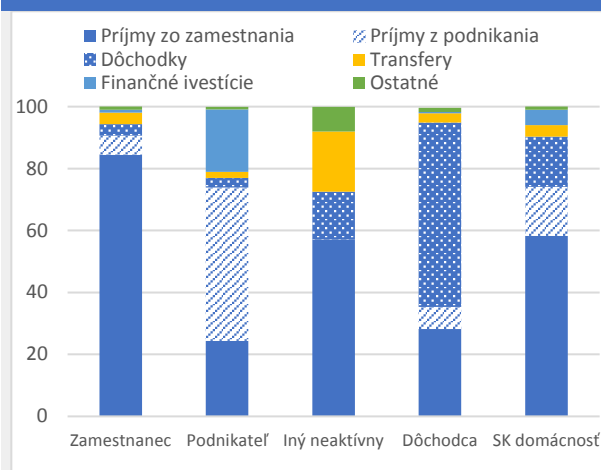
V skupine zadlžených domácností je užitočné sledovať, nakoľko sú ich aktuálne príjmy dostatočné na pokrytie ich záväzkov. Pomer dlhu k príjmom, presahujúci hodnotu 3, ktorá je považovaná za hranicu, presahujúcu bezpečnú mieru zadlženia malo menej ako 10,8 % domácností. Likvidné aktíva v pomere k ročným príjmom dosahovali medián 8,3 %, domácností. Dlh k aktívam viac ako 75 % malo 12,8 % zadlžených domácností.

Počas troch rokov predchádzajúcich zisťovaniu (2014 – 2016) požiadalo o úver 15 % domácností. Prístup domácností k úverom sa oproti HFCS 2014 zlepšil, keď podiel domácností, ktoré sa stretli s úverovým obmedzením sa znížil (o 3 p.b.) na 7 %. Týmto domácnostiam úver poskytnutý nebol alebo sa rozhodli o úver nepožiadat', lebo predpokladali, že ich žiadosť bude zamietnutá.

Príjmy a spotreba

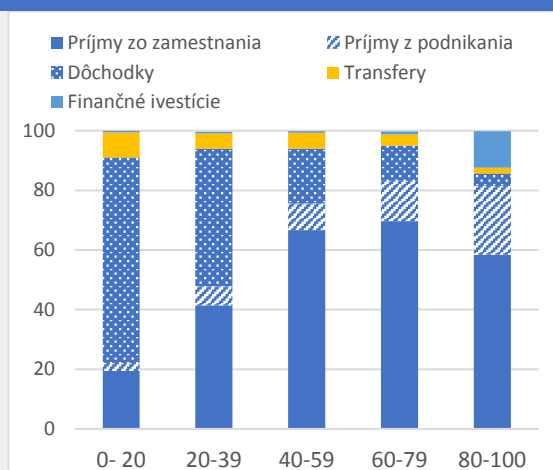
Medián hrubých príjmov domácností za rok vzrástol oproti HFCS 2014 o 22 % na 16 tisíc eur, pričom rástli všetky kategórie príjmov. Hlavné zdroje príjmov – príjmy zo zamestnania a príjmy zo súkromného podnikania – sa zvýšili relatívne najviac, zhodne o 15 %, na 14,4 tisíc eur resp. na 11,6 tisíc eur. Medián pravidelných transferov (okrem dôchodkov) vzrástol len o 1,3 % na 1080 eur.

Graf 20 Príjmy domácností podľa ekonomickej aktivity referenčnej osoby, %

Zdroj: HFCS 2017.

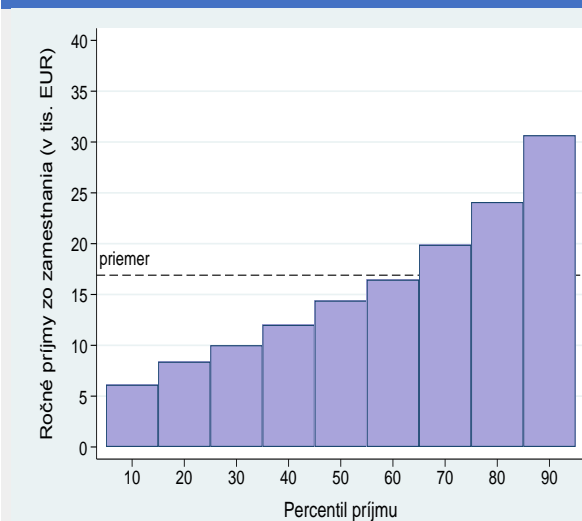
Graf 21 Skladba príjmov podľa rozdelenia príjmu, %

Zdroj: HFCS 2017.

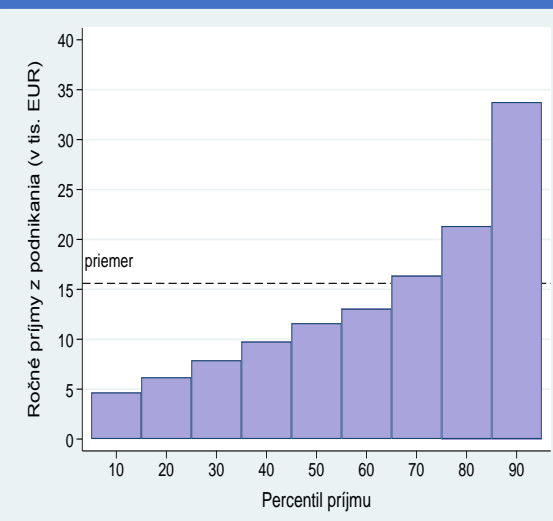
Pozitívom je, že rástli príjmy vo všetkých vekových kategóriách domácností, ako aj z hľadiska ekonomickej aktivity referenčnej osoby. Vzhľadom na pomerne dynamický rast príjmov domácností v nižších príjmových percentiloch, nerovnosť v rozdelení príjmov mierne poklesla (podrobnejšie v časti Rozdelenie bohatstva, príjmov, spotreby a úspor).

Graf 22 Rozdelenie príjmov zo zamestnania

Zdroj: HFCS 2017.

Graf 23 Rozdelenie príjmov z podnikania

Zdroj: HFCS 2017.

Spotreba domácností je v zisťovaní podchytená otázkami na výdavky na potraviny a nápoje doma a mimo domova, výdavky na služby spojené s bývaním a výdavky na spotrebný tovar a služby¹⁷ v bežnom mesiaci. Výsledky naznačujú, že spotreba potravín rástla o 13 % na 4,2 tisíc eur ročne (medián), pritom podiel týchto výdavkov na celkovom príjme poklesol na 26%. Ešte rýchlejšie

¹⁷ T. j. vrátane potravín a nápojov.

rástla spotreba spotrebiteľských tovarov a služieb, a to o 27 % na 8,4 tisíc eur (medián). Pozitívom je, že tento vývoj prebiehal vo všetkých vekových kategóriách.

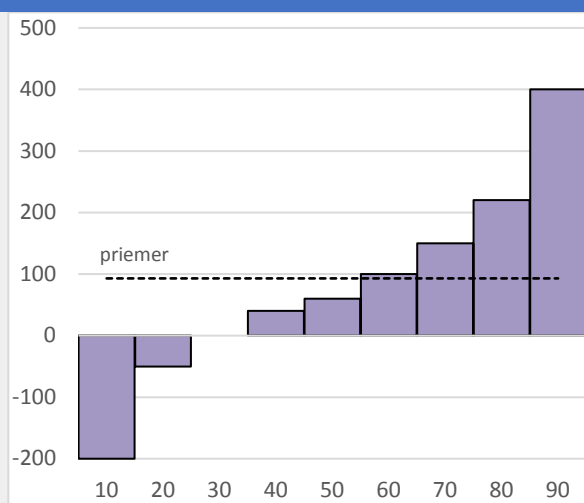
32 % domácností uviedlo, že ich pravidelné výdavky boli nižšie ako príjmy, čo je zlepšenie oproti HFCS 2014. Toto zlepšenie finančnej situácie bolo zaznamenané vo všetkých sledovaných kategóriách domácností.

Úspory

Informácie o úsporách domácností boli v zisťovaní HFCS 2017 rozšírené o otázku, koľko finančných prostriedkov domácnostiam mesačne chýba, ak odpovedali, že nesporia.¹⁸ Rozdelenie úspor tak zachytáva aj negatívne úspory, ktoré vznikajú v 20 % domácností. Graf 24 ilustruje aj zistenie, že 10 % domácností úspory nevytvára, mesačne minie celý príjem. Tento výsledok je konzistentný s informáciou z HFCS 2014, kde boli negatívne a nulové úspory zaznamenané spoločne v jednej kategórii (ako nulové úspory) v 30 % domácností. Slovenská domácnosť mesačne usporila v priemere 93 eur, čo predstavuje 6 % celkových mesačných disponibilných príjmov domácnosti.

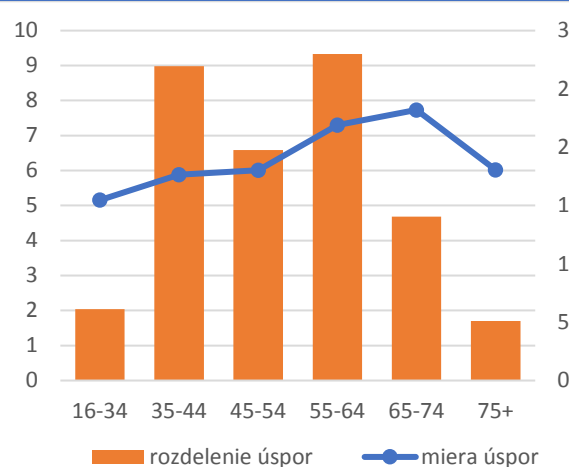
Väčšina úspor je tvorená pomerne úzkou skupinou domácností. Viac ako 50 % celkových úspor bolo tvorených domácnosťami s referenčnou osobou v jednej z dvoch vekových kategórií 35-44 rokov alebo 55 - 64 rokov. Rozdelenie úspor súvisí s výškou príjmov, keď 20% domácností s najvyššími príjmami tvorí 70 % celkových úspor. (Graf 29)

Graf 24 Rozdelenie mesačných úspor, €

Zdroj: HFCS 2017.

Graf 25 Miera úspor a rozdelenie úspor z hľadiska veku referenčnej osoby, %

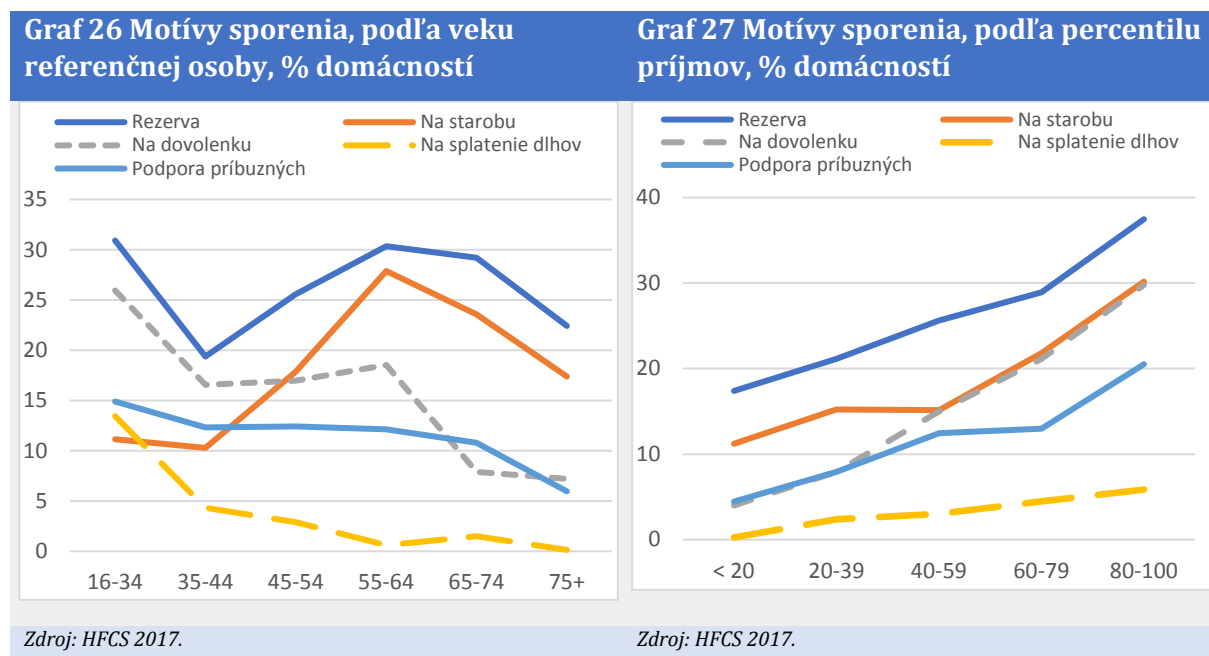
Zdroj: HFCS 2017.

Miera úspor – pomer úspor k čistému príjmu domácnosti
Rozdelenie úspor – podiel vekovej skupiny domácnosti na celkových úsporách, pravá os

V otázke na prístup ku sporeniu, aké sú motívy, pre ktoré domácnosť zvykne sporiť aj keď aktuálne možno práve nesporeí, boli najčastejšie uvádzanými motívmi tvorba rezerv pre neočakávané situácie (26 % domácností), rezervy na starobu (18 % domácností), sporenie na dovolenku alebo cestovanie (16 % domácností) a vzdelanie/podpora detí alebo iných príbuzných

¹⁸ Akú sumu z vášho čistého príjmu sa vám podarí mesačne ušetriť? Ak tento príjem nepostačuje na pokrytie vašich výdavkov, koľko vám v priemere mesačne chýba?

(12 %).¹⁹ Preferencie motívov sporenia z hľadiska veku referenčnej osoby ilustruje graf 26. Tvorba rezerv na neočakávané situácie je najviac rozšíreným motívom sporenia vo všetkých vekových kategóriách. V najnižšej vekovej kategórii majú domácnosti popri uvedených najčastejších motívov aj snahu tvoriť si rezervu na splácanie dlhov. Motivácia tvoriť si rezervu na starobu kulminuje v pred dôchodkovom veku, vo vekovej kategórii 55 – 64 rokov.

Relatívne najnižšiu motiváciu sporiť majú domácnosti vo vekovej kategórii 35-44 rokov, kde len 24 % domácností uviedlo aspoň jeden motív sporenia. Z hľadiska príjmov domácnosti možno pozorovať pozitívny vzťah s motiváciou tvoriť úspory.

Rozdelenie bohatstva, príjmov, úspor a spotreby

Údaje na mikroúrovni poskytujú informáciu o distribúcii ekonomických zdrojov v spoločnosti a vývoji majetkových a príjmových nerovností. V rozdelení bohatstva sa zvýšila koncentrácia vlastníctva v najvyšších percentiloch, keď podiel 20 % domácností s najvyšším čistým bohatstvom na celkovom bohatstve sa zvýšil na 56 % (oproti 51 % v HFCS 2014). Podiel 20 % domácností s najnižším bohatstvom sa zmenil z 1,3 % v HFCS 2014 na 1,7 %.

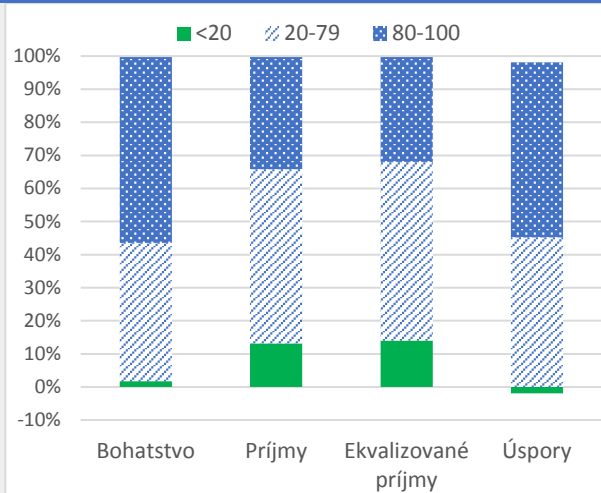
V rozdelení príjmov sa podiel 20% domácností s najvyššími príjmami na celkových príjmoch mierne zvýšil na 45 % (44 % v HFCS 2014). Pri zohľadnení počtu členov domácnosti (po ekvalizácii príjmov) je rozdelenie príjmov rovnomernejšie, v tomto prípade podiel domácností s najvyššími príjmami poklesne na 40%.²⁰

¹⁹ Domácnosti mohli uviesť viacero motívov, pre ktoré sporia. Ostatné, menej časté dôvody sporenia boli kúpa bývania, investovanie do vlastného podniku alebo do finančných aktív, veľké nákupy, na dedičstvo pre potomkov.

²⁰ Ekvalizácia príjmov domácností je technika, pri ktorej sa členom domácností sa priradia rôzne váhy; celkové príjmy domácností sa následne vydedia sumou váh jednotlivých členov s cieľom získať porovnateľné príjmy domácností. Sú zaužívané rôzne škály, napr. Eurostat používa váhu 1 pre prvého dospelého člena, 0,5 pre každú ďalšiu osobu staršiu ako 14 rokov a 0,3 pre deti do 14 rokov. My používame jednoduchý prístup v súlade s harmonizovaným projektom HFCS, keď celkové príjmy domácností delíme počtom ekonomicky aktívnych členov domácností.

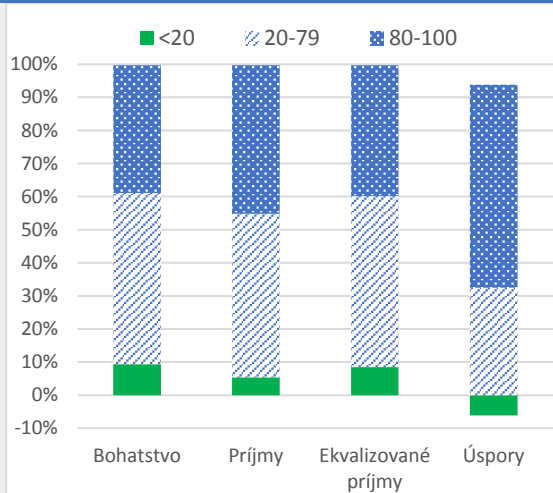
Pomerne veľká nerovnosť je v rozdelení úspor. Kým 20 % domácností s najnižšími príjmami má v súhrne negatívne úspory, 20 % domácností s najvyššími príjmami tvorí 70 % celkových úspor.

Graf 28 Rozdelenie bohatstva, príjmov a úspor podľa kvantilov bohatstva

Zdroj: HFCS 2017.

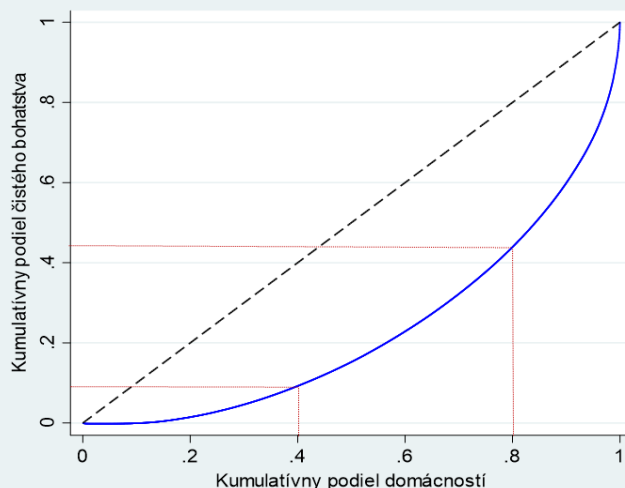
Graf 29 Rozdelenie bohatstva, príjmov a úspor podľa kvantilov príjmu

Zdroj: HFCS 2017.

Alternatívny pohľad na rozdelenie bohatstva podáva Lorenzova krivka. Grafické znázornenie distribúcie čistého bohatstva dáva do pomeru kumulatívny podiel čistého bohatstva ku kumulatívne podielu domácností zoradených od najchudobnejších po najbohatších. Krivka ležiaca na 45° osi by predstavovala úplne rovnomerne rozdelené bohatstvo.

Graf 30 Lorenzova krivka, čisté bohatstvo

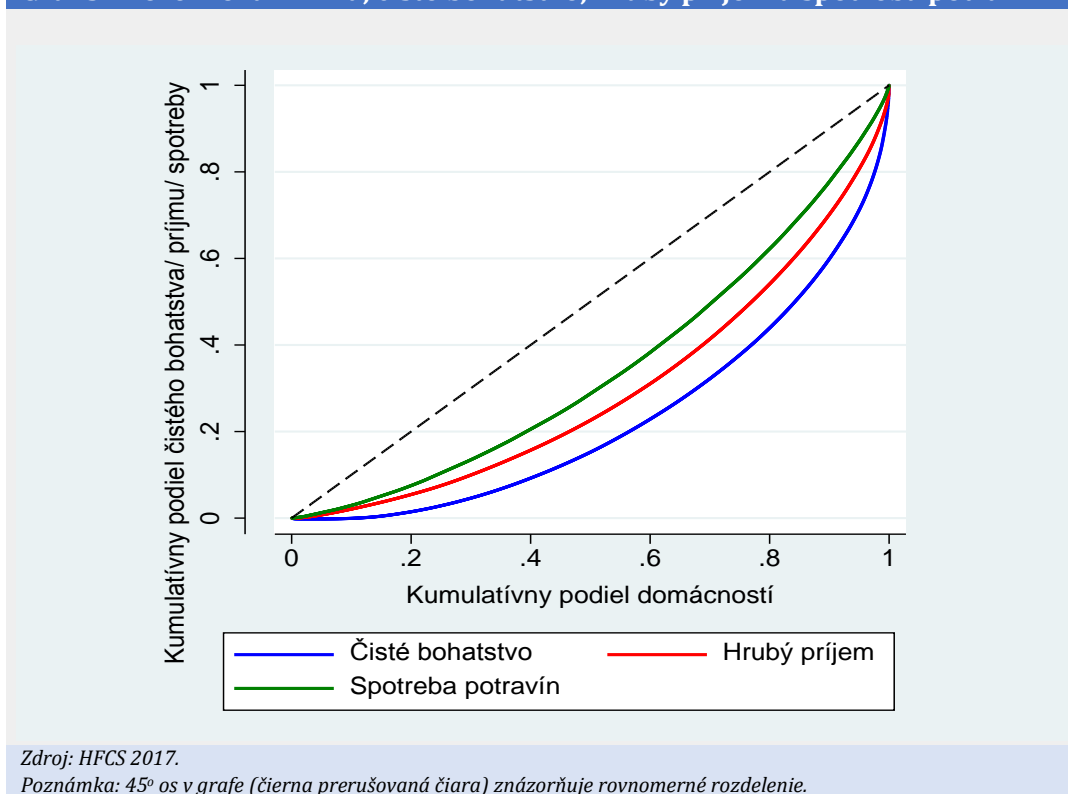
Zdroj: HFCS 2017.

Poznámka: 45° os v grafe (čierna prerušovaná čiara) znázorňuje rovnomerné rozdelenie.

Lorenzova krivka čistého bohatstva pre Slovensko hovorí napríklad o tom, že 40% najmenej majetných domácností vlastní len necelých 10% celkového čistého bohatstva a 20% najbohatších

vlastní 56 % celkového čistého bohatstva. Porovnanie nerovnosti v rozdelení čistého bohatstva, hrubého príjmu a spotreby potravín ²¹ ilustruje Graf 31.

Graf 31 Lorenzova krivka, čisté bohatstvo, hrubý príjem a spotreba potravín

Hodnota Gini indexu pre bohatstvo vzrástla oproti 2. vlne prieskumu z 0,49 na 0,54, čo znamená posun k menej rovnomernému rozdeleniu bohatstva.²² Pokračuje tak trend prehľbovania nerovností v distribúcii bohatstva, keďže v HFCS 2010 bola jeho hodnota iba 0,45. Gini index pre príjmy domácností zostal skoro nezmenený na 0,40.

Záver

Na základe údajov z tretej vlne HFCS sme sledovali základné zmeny v štruktúre vlastníctva aktív a pasív domácností, ktoré vedú ku zmenám v rozdelení čistého bohatstva.

Základné výsledky tretej vlne naznačujú, že hodnota bohatstva slovenských domácností bola ovplyvnená priebehom ekonomického cyklu ale hlavne vývojom cien nehnuteľností. Keďže bohatstvo slovenských domácností je vo významnej miere koncentrované v reálnych aktívach, najmä hlavnom bývaní domácnosti, odhad aktuálnej trhovej ceny má výrazný vplyv na výšku bohatstva. Kým v HFCS 2014 bola hodnota reálnych aktív nižšia ako v HFCS 2010, v tretej vlne mediánové hodnoty cien nehnuteľností opätovne vzrástli.

²¹ Vzhľadom na vysoký počet negatívnych hodnôt nie je Lorenzova krivka vhodná na prezentáciu rozdelenia úspor.

²² Gini index je definovaný na intervale <0.1> s hodnotou 0 vyjadruje absolútnu rovnomernosť, hodnota 1 znamená absolútnu nerovnomernosť rozdelenia.

Vlastníctvo vlastného bývania tvorí väčšinu bohatstva slovenských domácností, doplnené je najčastejšie vkladmi, ktoré sú najrozšírenejšou formou finančných aktív. Bohatsšie domácnosti vlastnia vo väčšej miere tak reálne aktíva (ako sú napríklad ostatné nehnuteľnosti, vlastné podniky) ako aj finančné aktíva (ako podielové fondy, dlhopisy a akcie).

Výsledky naznačujú, že rozdelenie bohatstva je opätovne menej symetrické, keď sa zvyšuje podiel domácností z najvyšších percentilov rozdelenia na celkovom bohatstve.

Údaje za Slovensko budú súčasťou publikácie ECB o výsledkoch HFCS zisťovania za všetky participujúce krajiny. Nadchádzajúce zisťovanie HFCS na Slovensku je plánované na jeseň 2020.

NBS poskytuje inštitúciám nekomerčného charakteru prístup k anonymizovanej databáze údajov zo Zisťovania o financiách a spotrebe domácností za Slovensko na účely štatistického spracovania a nekomerčného empirického výskumu na základe žiadosti o poskytnutie údajov, prostredníctvom kontaktnej adresy hfcs@nbs.sk.

Literatúra

Cupák A. a A. Strachotová: Výsledky druhej vlny HFCS (2015), príležitostná štúdia NBS

Household Finance and Consumption Network (2013), The Eurosystem Finance and Consumption Survey: Methodological Report for the First Wave, ECB Statistical Paper Series 1

Household Finance and Consumption Network (2016), The Eurosystem Finance and Consumption Survey: Methodological Report for the Second Wave, ECB Statistical Paper Series 17

Senaj M. a T. Zavadil: Výsledky prieskumu finančnej situácie slovenských domácností (2012), príležitostná štúdia NBS

Príloha: Tabuľky

Tabuľka 1 - Štruktúra domácností na Slovensku (%)									
	BA	TT	TN	NR	ZA	BB	PO	KE	Slovensko
Slovensko	13,3	10,3	11,3	13,4	11,8	13,0	12,8	14,1	100,0
Veľkosť domácností (počet členov)									
1	13,6	11,8	15,8	23,8	23,4	22,2	12,4	17,3	17,7
2	42,6	34,0	31,5	25,1	19,0	29,4	26,1	29,8	29,7
3	22,8	25,7	26,9	25,2	18,2	23,4	15,7	16,9	21,7
4	18,2	18,1	19,2	16,3	22,5	18,4	20,1	21,9	19,3
5+	2,8	10,4	6,6	9,6	16,9	6,6	25,7	14,1	11,6
Vlastníctvo hlavného bývania									
Výhradný vlastník	65,6	62,9	68,6	74,9	72,0	76,3	70,1	62,5	69,2
Vlastník s hypotékou	21,6	25,1	22,2	17,4	14,9	15,7	17,8	23,0	19,6
Nájomník alebo iné	12,8	12,0	9,2	7,7	13,1	8,0	12,2	14,4	11,2
Vek referenčnej osoby									
16-34	14,5	12,3	7,3	7,9	9,5	5,9	8,9	10,4	9,6
35-44	27,2	15,5	25,0	17,8	20,7	24,2	21,7	23,1	22,0
45-54	17,7	21,7	17,5	20,5	17,8	18,1	19,4	21,1	19,2
55-64	18,7	22,6	22,9	23,0	22,8	23,7	22,8	20,6	22,1
65-74	11,2	21,0	16,3	19,5	16,7	17,4	19,5	18,0	17,4
75+	10,7	6,8	11,0	11,3	12,4	10,8	7,7	6,8	9,7
Pracovné postavenie referenčnej osoby									
Zamestnanec	52,5	50,9	44,5	46,5	44,6	44,3	43,7	50,6	47,2
SZČO	16,9	13,6	13,7	9,7	11,0	10,6	14,4	7,8	12,1
Iné - nepracujúca osoba	0,7	1,5	6,0	5,6	6,2	7,3	9,2	10,6	6,0
Dôchodca	29,9	34,0	35,8	38,2	38,2	37,8	32,8	31,0	34,6
Vzdelanie referenčnej osoby									
Základné/bez vzdelania	0,4	0,0	0,0	0,2	0,7	2,6	0,2	0,4	0,6
Stredoškolské	69,9	81,3	77,2	81,3	84,3	78,1	79,1	74,4	78,0
Vysokoškolské	29,7	18,7	22,8	18,4	15,0	19,3	20,8	25,2	21,4

Zdroj: HFCS 2017

Tabuľka 2 - Počet domácností v krajoch SR				
Kraj	Cenzus (2011)		HFCS (2017)	
	Počet domácností	Podiel (%)	Počet prevážených domácností	Podiel (%)
Bratislavský	265 306	12,9	245 997	13,3
Trnavský	215 313	10,4	191 263	10,3
Trenčiansky	225 787	10,9	208 839	11,3
Nitriansky	269 887	13,1	247 712	13,4
Žilinský	236 284	11,4	218 788	11,8
Banskobystrický	268 757	13,0	240 183	13,0
Prešovský	279 803	13,6	237 454	12,8
Košický	304 098	14,7	261 823	14,1
Celkom	2 064 635	100,0	1 852 059	100,0

Zdroj: ŠÚ SR 2011, HFCS 2017

Tabuľka 3 - Čisté bohatstvo				
	Medián (€)	Priemer (€)	Podiel na celkovom čistom bohatstve (%)	Podiel domácností (%)
Slovensko	70 300	103 480	100,0	100,0
Región				
BA	110 070	121 010	15,5	13,3
TT	64 390	105 610	10,5	10,3
TN	80 540	113 470	12,4	11,3
NR	50 820	87 820	11,4	13,4
ZA	76 930	92 590	10,6	11,8
BB	52 030	101 800	12,8	13,0
PO	67 670	105 600	13,1	12,8
KE	65 220	101 020	13,8	14,1
Veľkosť domácností (počet členov)				
1	42 010	58 350	10,0	17,7
2	71 130	107 320	30,8	29,7
3	76 970	115 990	24,3	21,7
4	87 390	117 570	22,0	19,3
5+	86 050	115 470	13,0	11,6
Vlastníctvo hlavného bývania				
Výhradný vlastník	82 040	122 800	82,1	69,2
Vlastník s hypotékou	57 680	87 480	16,6	19,6
Nájomník alebo iné	2 240	11 990	1,3	11,2
Percentil príjmu				
Menej ako 20	36 920	48 270	9,3	20,0
20-39	57 000	76 710	14,8	20,0
40-59	61 010	83 370	16,1	20,0
60-79	88 620	107 840	20,8	20,0
80-100	127 270	201 410	38,9	20,0
Percentil čistého bohatstva				
Menej ako 20	7 800	8 710	1,7	20,1
20-39	39 980	39 580	7,6	19,9
40-59	70 330	69 810	13,5	20,0
60-79	104 800	107 310	20,7	20,0
80-100	200 790	292 590	56,4	20,0
Vek referenčnej osoby				
16-34	28 040	60 130	5,6	9,6
35-44	62 510	92 910	19,8	22,0
45-54	78 740	113 560	21,1	19,2
55-64	93 710	154 850	33,0	22,1
65-74	70 790	88 230	14,8	17,4
75+	51 640	60 830	5,7	9,7
Pracovné postavenie referenčnej osoby				
Zamestnanec	64 930	88 880	40,6	47,2
SZČO	119 950	248 370	29,1	12,1
Iné - nepracujúca osoba	38 290	65 330	3,8	6,0
Dôchodca	65 410	79 370	26,6	34,6
Vzdelanie referenčnej osoby				
Základné/bez vzdelania	N	N	N	0,6
Stredoškolské	61 750	83 790	63,2	78,0
Vysokoškolské	104 190	177 010	36,6	21,4
<i>Zdroj: HFCS 2017</i>				
<i>Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.</i>				

Tabuľka 4 - Vlastníctvo reálnych aktív (%)						
	Akékoľvek reálne aktíva	Hlavné bývanie domácností	Ostatný nehnuteľný majetok	Vozidlá	Cennosti	Majetok z podnikania
Slovensko	95,6	88,8	28,0	68,0	29,9	15,0
Región						
BA	97,1	87,2	21,7	75,9	37,3	12,4
TT	95,6	88,0	18,5	72,5	9,2	15,8
TN	97,6	90,8	39,8	70,6	55,2	17,3
NR	95,0	92,3	24,3	59,4	12,6	17,4
ZA	93,6	86,9	34,3	59,8	45,0	13,7
BB	96,2	92,0	27,2	65,1	28,7	10,9
PO	95,4	87,8	33,2	71,1	22,3	19,6
KE	94,5	85,6	26,0	70,2	29,6	13,5
Veľkosť domácností (počet členov)						
1	88,9	81,1	17,1	27,7	20,8	5,4
2	96,2	88,9	29,1	64,8	29,5	11,4
3	95,9	89,4	27,7	76,8	33,5	18,1
4	99,0	93,4	32,0	89,0	35,2	20,6
5+	98,1	91,6	36,0	86,4	29,1	23,6
Vlastníctvo hlavného bývania						
Výhradný vlastník	100,0	100,0	31,7	67,3	31,5	14,3
Vlastník s hypotékou	100,0	100,0	23,3	81,5	28,0	19,9
Nájomník alebo iné	60,9	0,0	13,8	48,8	23,2	11,0
Percentil príjmu						
Menej ako 20	86,8	80,5	18,0	24,8	19,9	3,2
20-39	93,7	87,5	22,7	57,6	23,2	7,1
40-59	97,8	87,3	26,9	77,6	26,6	12,7
60-79	99,8	92,1	27,9	88,0	38,2	18,7
80-100	100,0	96,8	44,7	92,2	41,6	33,3
Percentil čistého bohatstva						
Menej ako 20	78,7	52,1	7,6	43,4	18,3	3,8
20-39	99,9	95,4	14,4	56,7	18,6	7,1
40-59	99,7	98,3	25,7	66,3	34,7	10,6
60-79	99,9	99,2	40,0	82,6	34,4	15,0
80-100	100,0	99,3	52,5	91,3	43,5	38,6
Vek referenčnej osoby						
16-34	91,3	72,2	18,4	73,5	23,8	11,9
35-44	95,8	85,9	21,6	76,3	33,3	18,6
45-54	98,1	91,7	30,6	78,9	30,3	23,0
55-64	97,5	95,7	36,7	75,1	32,6	19,2
65-74	96,2	91,9	32,1	55,8	28,0	5,0
75+	89,4	84,8	20,2	28,2	24,6	2,4
Pracovné postavenie referenčnej osoby						
Zamestnanec	96,3	86,6	26,2	78,4	31,1	8,6
SZČO	100,0	94,0	41,1	89,6	36,4	74,4
Iné - nepracujúca osoba	88,7	84,7	19,8	51,5	21,8	7,0
Dôchodca	94,4	90,7	27,4	49,2	27,3	4,3
Vzdelanie referenčnej osoby						
Základné/bez vzdelania	96,6	96,6	18,0	0,0	13,6	0,0
Stredoškolské	94,8	88,6	24,9	64,8	28,0	12,6
Vysokoškolské	98,7	89,4	39,7	81,6	37,2	24,0

Zdroj: HFCS 2017

Tabuľka 5 - Mediánová hodnota reálnych aktív podmienená vlastníctvom (€)						
	Akékoľvek reálne aktíva	Hlavné bývanie domácností	Ostatný nehnuteľný majetok	Vozidlá	Cennosti	Majetok z podnikania
Slovensko	73 940	70 000	16 590	5 000	600	5 740
Región						
BA	112 530	100 000	27 940	6 120	1 490	5 900
TT	74 150	70 000	20 000	4 000	810	14 060
TN	83 290	72 400	16 580	4 000	460	6 560
NR	57 810	50 000	19 400	5 000	880	3 840
ZA	80 000	70 000	11 050	6 000	340	9 040
BB	55 000	48 400	16 400	5 000	550	N
PO	70 550	65 000	17 680	5 000	550	5 390
KE	70 000	68 000	18 090	3 500	850	2 740
Veľkosť domácností (počet členov)						
1	49 900	45 680	14 040	3 000	510	5 320
2	73 480	68 400	14 180	4 000	550	4 990
3	84 770	70 000	20 060	6 000	500	11 530
4	93 600	80 000	20 000	6 000	870	5 430
5+	88 300	75 000	17 600	6 000	700	5 410
Vlastníctvo hlavného bývania						
Výhradný vlastník	76 950	65 000	15 520	5 000	600	8 360
Vlastník s hypotékou	92 700	80 000	22 030	5 040	700	6 040
Nájomník alebo iné	6 900	N	34 460	5 000	500	2 390
Percentil príjmu						
Menej ako 20	42 170	41 700	8 600	2 580	440	N
20-39	64 530	60 000	11 600	3 000	510	5 440
40-59	64 760	60 000	17 030	4 140	500	4 870
60-79	88 280	76 600	18 270	5 000	570	5 390
80-100	130 400	100 000	29 400	9 030	1 000	8 560
Percentil čistého bohatstva						
Menej ako 20	15 600	20 600	5 500	2 950	500	N
20-39	41 240	40 000	9 400	2 820	390	3 080
40-59	69 240	60 000	10 310	4 400	520	1 910
60-79	101 560	90 000	12 500	5 820	500	3 440
80-100	202 230	150 000	54 000	10 000	1 100	27 410
Vek referenčnej osoby						
16-34	60 000	60 000	25 000	5 000	500	N
35-44	78 680	70 000	27 750	6 000	610	4 800
45-54	85 120	78 000	20 720	5 000	560	5 390
55-64	88 310	75 000	15 830	5 040	820	15 110
65-74	70 000	60 000	11 600	3 000	560	N
75+	55 030	54 670	8 560	3 000	580	N
Pracovné postavenie referenčnej osoby						
Zamestnanec	75 220	70 000	20 000	5 000	600	4 150
SZČO	124 610	92 000	31 000	10 000	710	8 800
Iné, nepracujúca osoba	48 150	45 000	13 100	3 000	490	N
Dôchodca	65 290	60 000	10 380	4 000	580	4 960
Vzdelanie referenčnej osoby						
Základné /bez vzdelania	N	N	N	N	N	N
Stredoškolské	69 630	63 400	13 810	5 000	500	4 710
Vysokoškolské	107 610	90 000	30 800	6 000	1 020	18 430
Zdroj: HFCS 2017						
<i>Poznámka: Deskriptívne štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom 20 pozorovaných hodnôt. Ak táto podmienka nie je splnená, príslušná štatistika je označená písmenom N.</i>						

Tabuľka 6 - Podiel na celkovej hodnote reálnych aktív (%)						
	Hlavné bývanie domácností	Ostatný nehnuteľný majetok	Vozidlá	Cennosti	Majetok z podnikania	
Slovensko	70,7	11,5	6,0	0,6	11,2	
Región						
BA	80,8	7,8	7,9	1,0	2,5	
TT	69,1	9,4	4,7	0,2	16,6	
TN	75,7	12,6	5,0	0,8	5,9	
NR	75,1	10,4	6,0	0,5	8,0	
ZA	76,3	9,0	5,5	0,5	8,7	
BB	55,3	13,5	5,4	0,9	24,9	
PO	68,7	11,4	6,1	0,3	13,6	
KE	64,8	17,2	6,5	0,4	11,1	
Veľkosť domácností (počet členov)						
1	80,4	9,3	3,4	0,6	6,4	
2	68,2	13,8	5,7	0,7	11,6	
3	65,3	11,5	6,1	0,7	16,3	
4	76,0	10,0	7,1	0,5	6,4	
5+	71,0	10,4	6,3	0,3	12,1	
Vlastníctvo hlavného bývania						
Výhradný vlastník	69,1	12,0	5,5	0,6	12,7	
Vlastník s hypotékou	79,6	7,3	6,4	0,4	6,4	
Nájomník alebo iné	N	59,7	29,5	1,7	9,2	
Percentil príjmu						
Menej ako 20	88,2	6,1	2,8	0,5	N	
20-39	82,7	8,0	4,2	0,4	4,6	
40-59	75,4	9,0	6,1	0,3	9,2	
60-79	76,7	8,1	6,8	0,6	7,9	
80-100	56,9	16,9	6,9	0,8	18,4	
Percentil čistého bohatstva						
Menej ako 20	83,9	5,2	9,6	0,6	N	
20-39	89,5	4,0	5,3	0,3	0,8	
40-59	87,6	5,5	5,6	0,5	0,8	
60-79	83,9	7,8	6,1	0,5	1,7	
80-100	57,6	16,0	5,9	0,7	19,8	
Vek referenčnej osoby						
16-34	76,6	7,6	9,9	0,3	N	
35-44	75,5	10,8	6,8	0,6	6,4	
45-54	70,6	10,2	7,2	0,4	11,7	
55-64	58,5	15,4	5,5	0,7	19,9	
65-74	81,1	9,6	3,4	0,8	N	
75+	89,5	6,7	2,4	0,7	N	
Pracovné postavenie referenčnej osoby						
Zamestnanec	78,6	10,8	7,0	0,7	2,9	
SZČO	44,6	15,6	6,8	0,3	32,8	
Iné - nepracujúca osoba	87,8	7,3	4,0	0,2	N	
Dôchodca	84,5	8,6	3,6	0,9	2,4	
Vzdelanie referenčnej osoby						
Základné/ bez vzdelania	N	N	N	N	N	
Stredoškolské	77,9	9,0	5,9	0,4	6,7	
Vysokoškolské	57,8	15,8	6,2	0,9	19,3	
<i>Zdroj: HFCS 2017</i>						
<i>Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.</i>						

Tabuľka 7- Vlastníctvo finančných aktív (%)

	Finančné aktíva celkom	Vklady	Podielové fondy	Dlhopisy	Akcie (verejne obchodovateľné)	Peniaze dlžne domácnosti	Životné poistenie	Ostatné finančné aktíva
Slovensko	92,1	91,6	4,1	0,8	1,8	4,8	15,6	1,0
Región								
BA	98,6	97,8	2,5	0,7	4,4	8,7	6,9	1,6
TT	96,0	96,0	4,1	0,0	0,8	3,2	20,3	0,2
TN	93,9	93,5	6,6	0,8	1,9	2,7	18,9	1,2
NR	82,7	82,5	5,1	0,0	1,2	2,7	21,1	0,0
ZA	93,8	93,5	6,2	2,3	1,2	5,7	14,9	0,0
BB	90,1	89,5	4,6	1,4	2,0	4,0	11,0	1,1
PO	89,8	88,3	3,5	0,3	0,7	6,0	16,5	1,9
KE	93,4	93,3	1,2	0,8	1,5	4,9	16,6	1,7
Veľkosť domácností (počet členov)								
1	77,2	75,8	3,4	1,0	1,1	4,8	9,5	0,2
2	93,5	92,8	3,1	0,5	2,4	4,0	10,8	1,3
3	96,9	96,7	4,6	1,2	1,7	4,6	21,3	1,0
4	97,0	96,9	6,1	1,1	2,3	5,1	20,8	1,3
5+	94,6	94,5	3,8	0,1	0,1	6,7	18,0	1,1
Vlastníctvo hlavného bývania								
Výhradný vlastník	91,5	90,9	4,3	0,8	1,9	4,5	13,9	0,5
Vlastník s hypotékou	98,3	98,3	4,4	0,6	1,3	4,6	23,9	2,7
Nájomník alebo iné	85,3	84,3	2,6	0,9	1,5	7,1	11,9	1,0
Percentil príjmu								
Menej ako 20	74,3	72,9	1,0	0,7	0,0	4,1	4,6	0,1
20-39	91,8	91,2	2,7	0,0	0,5	5,2	8,9	1,3
40-59	96,4	96,4	2,8	0,0	0,9	3,6	22,2	0,2
60-79	98,4	98,0	4,8	1,4	2,9	3,7	17,2	0,9
80-100	99,9	99,8	9,3	1,9	4,5	7,4	25,2	2,5
Percentil čistého bohatstva								
Menej ako 20	82,4	81,5	0,8	0,3	0,4	3,8	10,4	1,1
20-39	87,4	86,6	1,2	0,3	0,2	3,5	11,4	0,6
40-59	94,5	94,0	4,1	0,1	1,0	3,8	14,0	0,1
60-79	97,5	97,5	6,2	0,2	1,8	3,2	21,3	0,8
80-100	98,9	98,7	8,4	3,1	5,4	9,7	20,9	2,3
Vek referenčnej osoby								
16-34	96,3	95,8	4,8	2,1	1,1	4,7	19,5	0,0
35-44	95,8	95,7	4,3	0,0	2,1	6,7	21,3	2,6
45-54	96,3	95,8	3,6	1,7	1,1	4,7	17,9	0,7
55-64	94,4	94,4	6,0	1,2	3,1	4,2	15,0	0,4
65-74	88,7	87,5	2,6	0,0	1,4	3,8	10,1	0,0
75+	72,4	71,3	2,6	0,0	0,4	4,1	5,6	1,9
Pracovné postavenie referenčnej osoby								
Zamestnanec	97,7	97,6	5,1	1,0	1,7	4,1	19,9	0,8
SZČO	99,5	99,0	3,8	2,5	3,4	11,2	20,8	2,4
Iné - nepracujúca osoba	77,9	76,6	4,0	0,0	0,9	6,0	11,2	1,8
Dôchodca	84,5	83,6	3,0	0,1	1,4	3,3	8,7	0,6
Vzdelanie referenčnej osoby								
Základné/bez vzdelania	51,5	51,5	0,0	0,0	0,0	15,2	0,0	0,0
Stredoškolské	90,9	90,3	2,9	0,2	1,2	3,9	14,4	0,7
Vysokoškolské	97,8	97,6	8,9	3,2	3,7	7,7	20,3	2,0

Zdroj: HFCS 2017

Tabuľka 8 - Mediánová hodnota finančných aktív podmienená vlastníctvom (€)								
	Finančné aktíva celkom	Vklady	Podielové fondy	Dlhopisy	Akcie (verejne obchodovateľné)	Peniaze dlíže domácnosti	Dobrovoľné súkr. dôchodkové programy/ životné poisťenie	Ostatné finančné aktíva
Slovensko	2 790	2 000	6 030	13 400	830	1 500	4 230	4 900
Región								
BA	3 390	2 710	N	N	N	700	N	N
TT	2 730	2 100	N	N	N	N	5 070	N
TN	3 030	2 000	N	N	N	N	6 290	N
NR	1 410	1 000	N	N	N	N	4 690	N
ZA	2 910	2 120	N	N	N	N	4 100	N
BB	2 810	2 500	N	N	N	N	4 010	N
PO	3 720	2 520	N	N	N	1 500	2 790	N
KE	2 400	1 770	N	N	N	N	4 230	N
Veľkosť domácností (počet členov)								
1	2 080	1 550	N	N	N	2 860	3 560	N
2	2 540	2 080	6 460	N	N	1 280	2 340	N
3	3 120	2 050	N	N	N	N	4 700	N
4	3 240	2 110	N	N	N	N	5 210	N
5+	2 860	2 090	N	N	N	N	4 730	N
Vlastníctvo hlavného bývania								
Výhradný vlastník	3 000	2 430	4 720	N	830	600	4 050	N
Vlastník s hypotékou	2 680	1 540	N	N	N	700	4 610	N
Nájomník alebo iné	1 280	960	N	N	N	500	4 570	N
Percentil príjmu								
Menej ako 20	1 050	950	N	N	N	900	1 500	N
20-39	1 850	1 180	N	N	N	N	2 660	N
40-59	2 410	1 470	N	N	N	N	4 110	N
60-79	3 490	2 730	N	N	N	N	4 260	N
80-100	7 580	5 040	7 470	N	N	N	5 870	N
Percentil čistého bohatstva								
Menej ako 20	790	500	N	N	N	N	1 030	N
20-39	1 510	1 100	N	N	N	N	2 720	N
40-59	2 390	2 000	N	N	N	N	3 940	N
60-79	5 100	3 370	N	N	N	N	5 810	N
80-100	9 970	6 020	10 000	N	1 020	N	5 400	N
Vek referenčnej osoby								
16-34	1 640	1 100	N	N	N	N	N	N
35-44	3 360	2 140	N	N	N	N	4 900	N
45-54	2 310	1 690	N	N	N	1 000	5 580	N
55-64	3 670	2 800	7 860	N	N	2 120	18 660	N
65-74	2 890	2 460	N	N	N	N	N	N
75+	2 000	2 000	N	N	N	N	N	N
Pracovné postavenie referenčnej osoby								
Zamestnanec	2 920	2 000	8 000	N	N	1 500	4 860	N
SZČO	5 160	2 720	N	N	N	4 950	4 700	N
Iné - nepracujúca osoba	1 240	730	N	N	N	N	N	N
Dôchodca	2 380	2 000	3 900	N	N	1 040	2 680	N
Vzdelanie referenčnej osoby								
Základné/bez vzdelania	N	N	N	N	N	N	N	N
Stredoškolské	2 080	1 590	5 600	N	500	1 180	3 840	N
Vysokoškolské	7 110	5 310	9 400	N	1 020	1 600	6 040	N
Zdroj: HFCS 2017								
Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.								

Tabuľka 9 - Podiel na celkovej hodnote finančných aktív (%)								
	Finančné aktíva celkom	Vklady	Podielové fondy	Dlhopisy	Akcie (verejne obchodovateľné)	Peniaze dlžne domácnosti	Dobrovoľné súkr. dôchodcovské programy/ životné poistenie	Ostatné finančné aktíva
Slovensko	100	68,1	6,0	5,1	1,2	2,2	11,3	6,1
Región								
BA	100	69,7	N	N	N	2,0	N	N
TT	100	67,4	N	N	N	N	18,0	N
TN	100	71,0	N	N	N	N	14,8	N
NR	100	67,4	N	N	N	N	21,1	N
ZA	100	57,4	N	N	N	N	10,1	N
BB	100	68,2	N	N	N	N	7,7	N
PO	100	68,5	N	N	N	3,1	10,4	N
KE	100	76,3	N	N	N	N	14,8	N
Veľkosť domácností (počet členov)								
1	100	55,9	N	N	N	4,0	8,3	N
2	100	68,3	3,9	N	N	1,6	6,7	N
3	100	66,8	N	N	N	N	13,2	N
4	100	72,4	N	N	N	N	16,6	N
5+	100	76,7	N	N	N	N	13,1	N
Vlastníctvo hlavného bývania								
Výhradný vlastník	100	68,4	5,4	N	1,5	1,7	9,4	N
Vlastník s hypotékou	100	67,4	N	N	N	N	18,0	N
Nájomník alebo iné	100	67,3	N	N	N	N	15,6	N
Percentil príjmu								
Menej ako 20	100	72,3	N	N	N	1,5	6,4	N
20-39	100	79,2	N	N	N	N	9,5	N
40-59	100	72,0	N	N	N	N	20,7	N
60-79	100	71,0	N	N	N	N	12,4	N
80-100	100	61,8	7,3	N	N	N	9,1	N
Percentil čistého bohatstva								
Menej ako 20	100	77,2	N	N	N	3,1	16,6	N
20-39	100	75,0	N	N	N	N	15,9	N
40-59	100	74,5	N	N	N	N	15,2	N
60-79	100	76,7	N	N	N	N	17,2	N
80-100	100	61,8	6,9	N	2,0	2,3	7,1	N
Vek referenčnej osoby								
16-34	100	53,8	N	N	N	N	13,0	N
35-44	100	57,8	N	N	N	N	14,9	N
45-54	100	75,6	N	N	N	2,9	13,6	N
55-64	100	64,8	9,4	N	N	1,6	9,7	N
65-74	100	88,5	N	N	N	N	5,9	N
75+	100	88,9	N	N	N	N	N	N
Pracovné postavenie referenčnej osoby								
Zamestnanec	100	69,4	8,0	N	N	1,3	15,3	N
SZČO	100	49,8	N	N	N	4,5	7,2	N
Iné - nepracujúca osoba	100	60,5	N	N	N	N	N	N
Dôchodca	100	86,9	4,4	N	N	1,2	6,5	N
Vzdelanie referenčnej osoby								
Základné alebo bez vzdelania	100	N	N	N	N	N	N	N
Stredoškolské	100	75,8	4,2	N	1,9	2,4	14,5	N
Vysokoškolské	100	59,3	8,0	N	N	1,8	7,6	N
Zdroj: HFCS 2017								
Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.								

Tabuľka 10 - Miera účasti na dlhových komponentoch (%)

	Celkový dlh	Hypotekárny dlh	Hypotéka na HBD	Hypotéka na ostatné nehnuteľnosti	Nehypotekárny dlh	Dlh z úv. limitu/kontok. úveru	Dlh z kreditnej karty	Ostatný dlh
Slovensko	36,6	20,7	19,6	1,4	21,4	4,0	3,3	18,4
Región								
BA	42,9	22,6	21,6	1,4	29,8	10,9	10,6	23,0
TT	40,3	25,8	25,1	0,8	17,1	2,0	0,0	16,1
TN	35,3	23,6	22,2	1,8	18,9	3,1	2,8	16,0
NR	35,4	17,9	17,4	0,5	20,5	2,7	2,0	19,3
ZA	34,9	15,6	14,9	1,5	22,3	3,9	1,4	19,5
BB	33,5	17,9	15,7	2,2	22,6	2,4	1,4	20,8
PO	33,5	19,7	17,8	1,9	19,8	2,4	3,4	16,6
KE	37,5	23,2	22,6	0,7	19,2	3,9	3,7	15,5
Veľkosť domácností (počet členov)								
1	19,1	8,9	7,9	1,1	12,7	2,0	2,3	9,7
2	22,6	12,0	11,2	1,0	13,9	3,3	1,7	12,4
3	47,1	29,9	29,5	0,6	23,1	3,4	3,0	20,3
4	55,7	31,4	29,5	1,8	34,3	7,6	4,7	29,9
5+	48,0	25,9	23,6	3,1	29,5	3,8	7,1	24,6
Vlastníctvo hlavného bývania								
Výhradný vlastník	19,3	1,3	0,0	1,3	18,3	2,7	2,3	16,8
Vlastník s hypotékou	99,7	99,7	99,7	1,1	26,7	8,1	6,8	19,2
Nájomník alebo iné	33,2	2,2	0,0	2,2	31,6	4,9	3,1	27,4
Percentil príjmu								
Menej ako 20	17,2	5,6	4,9	0,7	13,0	1,8	0,4	11,6
20-39	28,7	14,3	14,0	0,4	17,4	2,4	2,4	15,5
40-59	43,6	25,2	23,8	1,6	24,4	3,7	2,2	22,9
60-79	46,9	26,2	24,4	2,2	29,1	7,2	5,2	23,0
80-100	46,8	32,2	30,8	2,0	23,3	4,9	6,2	19,2
Percentil čistého bohatstva								
Menej ako 20	46,3	25,2	24,4	0,8	29,1	6,0	3,7	24,5
20-39	39,4	23,3	22,7	0,6	22,0	3,2	2,3	20,0
40-59	31,2	17,0	16,2	1,3	17,9	3,7	1,8	16,2
60-79	31,1	16,4	14,8	1,7	19,9	3,5	5,6	16,4
80-100	35,1	21,6	19,7	2,4	18,3	3,5	3,0	15,0
Vek referenčnej osoby								
16-34	63,5	42,5	41,0	1,5	29,2	5,2	3,7	25,6
35-44	60,4	38,2	35,8	2,8	31,9	7,4	5,9	25,8
45-54	47,5	30,2	29,6	1,0	26,3	5,8	3,5	22,0
55-64	23,2	7,1	6,4	0,9	18,2	2,5	2,8	16,8
65-74	13,4	3,6	2,6	1,0	11,0	0,9	1,0	10,4
75+	7,0	2,2	1,9	0,3	6,3	0,3	1,8	5,5
Pracovné postavenie referenčnej osoby								
Zamestnanec	51,7	32,1	30,8	1,5	28,1	5,9	4,5	22,9
SZČO	42,6	30,3	28,0	3,3	18,4	3,6	5,2	16,8
Iné - nepracujúca osoba	38,0	12,6	12,6	0,0	30,6	6,0	0,3	28,9
Dôchodca	13,7	3,2	2,4	0,8	11,8	1,1	1,5	11,1
Vzdelanie referenčnej osoby								
Základné/bez vzdelania	46,8	4,8	4,8	0,0	42,1	0,0	11,3	33,1
Stredoškolské	35,7	19,4	18,3	1,2	20,9	3,9	3,0	18,3
Vysokoškolské	39,6	25,7	24,6	1,9	22,7	4,2	4,3	18,5

Zdroj: HFCS 2017

HBD - hlavné bývanie domácnosti

Tabuľka 11 - Mediánová hodnota dlhových komponentov podmienená účasťou na dlhovom komponente (€)

	Celkový dlh	Hypotekárny dlh	Hypotéka na HBD	Hypotéka na ostatné nehnuteľnosti	Nehypotekárny dlh	Dlh z úv. limitu/kontok. úveru	Dlh z kreditnej karty	Ostatný dlh
Slovensko	11 410	31 730	30 800	29 190	2 010	300	330	2 500
Región								
BA	12 080	53 450	52 820	N	2 000	220	200	2 300
TT	26 700	38 720	38 410	N	2 390	N	N	2 210
TN	19 070	30 670	35 030	N	4 770	N	N	5 000
NR	6 960	23 000	22 000	N	2 000	N	N	2 000
ZA	6 970	19 230	17 940	N	2 000	N	N	2 200
BB	11 460	23 430	22 500	N	2 070	N	N	2 500
PO	15 600	37 320	32 000	N	3 500	N	N	4 840
KE	9 670	24 600	22 000	N	1 100	N	N	1 770
Veľkosť domácností (počet členov)								
1	5 800	27 520	26 030	N	1 000	N	N	1 510
2	10 450	26 800	27 060	N	1 710	620	N	2 300
3	15 800	35 480	35 170	N	2 200	N	N	2 420
4	12 740	34 940	33 400	N	2 300	N	N	3 300
5+	10 730	21 000	21 000	N	3 460	N	N	4 790
Vlastníctvo hlavného bývania								
Výhradný vlastník	2 610	N	N	N	2 320	300	420	2 500
Vlastník s hypotékou	32 790	30 800	30 800	N	1 300	420	220	3 920
Nájomník alebo iné	2 130	N	N	N	1 960	N	N	2 290
Percentil príjmu								
Menej ako 20	2 320	22 940	26 510	N	1 040	N	N	1 210
20-39	10 100	27 020	26 920	N	2 230	N	N	2 540
40-59	11 320	19 800	19 000	N	1 900	N	N	2 040
60-79	12 640	31 650	30 810	N	2 380	340	N	3 780
80-100	27 940	45 450	44 660	N	3 030	N	N	4 960
Percentil čistého bohatstva								
Menej ako 20	13 410	39 210	38 020	N	1 900	330	N	2 360
20-39	11 110	27 160	26 400	N	1 720	N	N	2 080
40-59	9 830	28 840	31 040	N	1 930	N	N	2 270
60-79	9 230	21 520	20 670	N	2 220	N	N	3 410
80-100	15 880	41 770	36 270	N	4 340	N	N	6 200
Vek referenčnej osoby								
16-34	27 220	47 870	48 080	N	2 080	N	N	2 400
35-44	19 240	35 800	33 290	N	1 900	300	N	3 558
45-54	10 670	19 460	19 460	N	2 670	500	N	3 386
55-64	2 910	18 340	15 150	N	2 140	N	N	2 240
65-74	5 570	N	N	N	2 000	N	N	2 000
75+	N	N	N	N	N	N	N	N
Pracovné postavenie referenčnej osoby								
Zamestnanec	15 760	33 540	32 600	N	2 200	300	300	3 070
SZČO	17 280	27 040	25 800	N	3 340	N	N	3 840
Iné - nepracujúca osoba	4 250	N	N	N	2 030	N	N	2 140
Dôchodca	2 500	13 500	13 500	N	1 690	N	N	1 910
Vzdelanie referenčnej osoby								
Základné/bez vzdelania	N	N	N	N	N	N	N	N
Stredoškolské	10 300	26 220	25 820	N	2 050	300	340	2 400
Vysokoškolské	21 260	48 330	48 520	N	2 400	500	N	4 700

Zdroj: HFCS 2017

Poznámka: Statistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.

HBD - hlavné bývanie domácnosti

Tabuľka 12 - Podiel dlhových komponentov na celkovom dlhu (%)									
	Celkový dlh	Hypotekárny dlh			Nehypotekárny dlh		Dlh z úv. limitu/ kontok. úveru	Dlh z kreditnej karty	Ostatný dlh
		Hypotéka na HBD	Hypotéka na ostatné nehnuteľnosti						
Slovensko	100	89,0	82,2	6,8	11,0	0,3	0,2	10,6	
Región									
BA	100	89,7	83,9	N	10,3	0,7	0,3	9,2	
TT	100	92,1	89,2	N	7,9	N	N	7,7	
TN	100	89,8	87,2	N	10,2	N	N	9,9	
NR	100	90,3	88,6	N	9,7	N	N	9,3	
ZA	100	79,7	73,6	N	20,3	N	N	19,9	
BB	100	83,9	70,4	N	16,1	N	N	15,9	
PO	100	87,0	64,2	N	13,0	N	N	12,8	
KE	100	93,6	92,1	N	6,4	N	N	6,1	
Veľkosť domácností (počet členov)									
1	100	90,0	80,1	N	10,0	N	N	9,6	
2	100	85,6	79,5	N	14,4	0,4	N	13,8	
3	100	93,8	91,5	N	6,2	N	N	6,0	
4	100	88,2	77,8	N	11,8	N	N	11,3	
5+	100	83,0	75,5	N	17,0	N	N	16,4	
Vlastníctvo hlavného bývania									
Výhradný vlastník	100	N	N	N	56,9	1,3	0,8	54,8	
Vlastník s hypotékou	100	96,8	96,3	N	3,2	0,1	0,1	3,0	
Nájomník alebo iné	100	N	N	N	55,0	N	N	53,7	
Percentil príjmu									
Menej ako 20	100	82,9	79,6	N	17,1	N	N	16,6	
20-39	100	88,0	86,2	N	12,0	N	N	11,7	
40-59	100	83,7	76,1	N	16,3	N	N	15,9	
60-79	100	87,3	80,1	N	12,7	0,6	N	11,9	
80-100	100	93,2	85,1	N	6,8	N	N	6,6	
Percentil čistého bohatstva									
Menej ako 20	100	89,7	85,8	N	10,3	0,2	N	9,9	
20-39	100	91,2	88,7	N	8,8	N	N	8,5	
40-59	100	87,4	83,6	N	12,6	N	N	12,3	
60-79	100	86,4	77,3	N	13,6	N	N	13,0	
80-100	100	88,8	75,1	N	11,2	N	N	10,6	
Vek referenčnej osoby									
16-34	100	94,1	91,5	N	5,9	N	N	5,8	
35-44	100	91,1	80,6	N	8,9	0,3	N	8,5	
45-54	100	86,9	84,2	N	13,1	0,3	N	12,7	
55-64	100	73,4	66,0	N	26,6	N	N	25,7	
65-74	100	N	N	N	36,1	N	N	35,2	
75+	100	N	N	N	N	N	N	N	
Pracovné postavenie referenčnej osoby									
Zamestnanec	100	90,8	84,2	N	9,2	0,3	0,1	8,8	
SZČO	100	89,6	81,6	N	10,4	N	N	10,2	
Iné - nepracujúca osoba	100	N	N	N	29,7	N	N	28,9	
Dôchodca	100	68,0	57,4	N	32,0	N	N	30,7	
Vzdelanie referenčnej osoby									
Základné/bez vzdelania	100	N	N	N	N	N	N	N	
Stredoškolské	100	88,2	79,3	N	11,8	0,3	0,2	11,3	
Vysokoškolské	100	90,4	87,4	N	9,6	0,1	N	9,3	

Zdroj: HFCS 2017

Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.

HBD - hlavné bývanie domácnosti

Tabuľka 13 - Ukazovatele dlhového bremena a finančnej zraniteľnosti, mediánová hodnota, (%)						
	Podiel dlhu k aktívam (DTA)	Podiel dlhu k príjmu (DTI)	Podiel dlhovej služby k príjmu (DSTI)	Podiel hypotekárnej dlhovej služby k príjmu (DSTI hypotéky)	Podiel pôžičky k hodnote HBD (LTV)	Podiel čistých likvidných aktív k príjmu
Slovensko	18,9	61,1	12,1	13,3	41,5	8,3
Región						
BA	11,8	51,5	12,4	13,8	55,4	11,4
TT	33,8	79,0	11,1	12,0	42,9	8,2
TN	19,4	91,6	12,4	13,5	48,8	7,4
NR	8,4	40,2	11,0	13,7	40,5	2,0
ZA	10,4	37,8	10,5	12,6	36,9	13,1
BB	22,1	75,0	12,9	12,3	40,6	9,5
PO	22,8	83,1	12,8	13,4	40,5	11,1
KE	22,7	59,1	13,8	15,0	37,3	8,4
Veľkosť domácností (počet členov)						
1	18,3	72,1	17,7	18,6	14,9	7,9
2	20,7	65,4	13,0	14,5	11,9	12,0
3	27,0	79,0	13,2	14,5	12,8	8,5
4	15,7	55,3	10,9	12,3	9,0	6,6
5+	12,9	42,8	9,6	10,7	8,6	5,4
Vlastníctvo hlavného bývania						
Výhradný vlastník	3,8	15,6	8,4	N	N	10,5
Vlastník s hypotékou	33,5	139,9	14,5	13,4	41,5	5,7
Nájomník alebo iné	95,2	17,3	11,1	N	N	2,4
Percentil príjmu						
Menej ako 20	18,2	43,1	20,9	28,9	41,5	3,5
20-39	33,3	85,2	17,6	18,4	56,9	8,6
40-59	18,9	73,5	13,5	16,1	35,1	7,0
60-79	15,1	51,8	10,8	11,3	37,3	9,4
80-100	17,7	58,2	8,5	8,7	45,3	12,1
Percentil čistého bohatstva						
Menej ako 20	73,2	97,2	13,7	14,3	79,8	1,1
20-39	22,6	66,6	13,2	13,0	44,7	4,9
40-59	12,6	56,9	11,2	13,1	39,5	9,5
60-79	8,0	40,6	8,9	13,1	19,8	15,5
80-100	7,0	53,7	10,3	10,8	20,6	25,7
Vek referenčnej osoby						
16-34	49,6	109,3	13	15,8	71,94	6,1
35-44	26,8	92,5	12,2	13,5	42,86	6,6
45-54	14,0	49,4	11,2	10,94	26,84	6,0
55-64	4,6	21,2	9,9	13,46	22,56	12,1
65-74	9,2	35,4	12,5	N	N	13,1
75+	N	N	N	N	N	9,7
Pracovné postavenie referenčnej osoby						
Zamestnanec	24,8	75,6	12,0	13,3	43,5	7,4
SZČO	12,7	84,2	11,4	13,1	35,5	11,1
Iné - nepracujúca osoba	19,7	46,8	14,4	N	N	0,5
Dôchodca	7,3	21,6	10,1	13,2	24,6	10,8
Vzdelanie referenčnej osoby						
Základné/ bez vzdelania	N	N	N	N	N	N
Stredoškolské	17,9	54,4	11,9	12,7	39,5	6,4
Vysokoškolské	22,5	105,4	13,4	14,2	53,6	21,1
Zdroj: HFCS 2017						
<i>Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.</i>						
<i>HBD - hlavné bývanie domácnosti</i>						

Tabuľka 14 - Čisté bohatstvo podľa vlastníctva bývania

	Medián (€)		Priemer (€)		Podiel vlastníkov bývania (%)
	Bývanie vo vlastníctve	Iné ako vlastné bývanie	Bývanie vo vlastníctve	Iné ako vlastné bývanie	
Slovensko	78 580	2 240	115 000	11 990	88,8
Región					
BA	117 780	8 380	135 670	20 870	87,2
TT	71 600	660	119 190	6 020	88,0
TN	89 640	N	124 210	N	90,8
NR	56 980	560	94 710	5 610	92,3
ZA	82 220	2 420	104 850	11 200	86,9
BB	57 620	1 720	109 490	13 110	92,0
PO	80 220	6 540	118 560	11 940	87,8
KE	75 570	1 100	115 660	14 140	85,6

Zdroj: HFCS 2017

Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.

Tabuľka 15 - Úverové obmedzenia

	Požiadali o úver počas posledných troch rokov (%)	Nepožiadali o úver z dôvodu vnímaného úverového obmedzenia (%)	Úver zamietnutý alebo znížený (% podielu domácností, kt. oň požiadali)	Domácnosti s úverovým obmedzením (%)
Slovensko	15,4	5,0	16,9	6,9
Región				
BA	13,8	13,2	23,7	15,0
TT	17,9	1,4	6,3	2,5
TN	16,9	2,6	15,3	5,2
NR	13,9	0,1	12,6	1,8
ZA	11,2	4,5	13,4	5,9
BB	17,3	2,5	20,4	6,0
PO	15,9	6,7	9,9	7,3
KE	16,5	7,6	29,1	10,4
Veľkosť domácností (počet členov)				
1	6,6	3,7	12,5	4,3
2	10,3	5,3	17,9	6,5
3	18,9	4,3	19,2	6,9
4	24,7	5,4	13,6	8,4
5+	19,5	6,7	20,3	10,0
Vlastníctvo hlavného bývania				
Výhradný vlastník	8,0	3,7	14,8	4,6
Vlastník s hypotékou	41,9	2,9	12,9	8,2
Nájomník alebo iné	14,2	16,9	44,4	19,4
Percentil príjmu				
Menej ako 20	6,2	4,9	20,2	5,9
20-39	13,3	5,2	35,2	8,7
40-59	18,6	4,9	13,0	6,5
60-79	17,4	5,7	19,9	8,3
80-100	21,3	4,3	5,1	5,4
Percentil čistého bohatstva				
Menej ako 20	23,3	10,6	20,9	13,3
20-39	15,7	5,3	19,6	8,2
40-59	15,6	2,7	18,6	5,0
60-79	11,2	2,8	9,1	3,5
80-100	11,0	3,6	9,8	4,7
Vek referenčnej osoby				
16-34	28,1	13,7	14,9	16,7
35-44	22,0	5,9	9,3	7,5
45-54	21,3	5,0	25,5	8,9
55-64	10,4	4,2	17,0	5,8
65-74	6,8	2,1	23,7	3,1
75+	2,6	1,5	7,2	1,7
Pracovné postavenie referenčnej osoby				
Zamestnanec	20,7	6,4	15,6	8,8
SZČO	15,7	4,3	14,7	6,2
Iné - nepracujúca osoba	18,6	9,5	33,4	15,1
Dôchodca	7,4	2,5	15,8	3,3
Vzdelanie referenčnej osoby				
Základné/bez vzdelania	4,8	29,2	0,0	29,2
Stredoškolské	15,1	4,9	20,2	7,1
Vysokoškolské	16,6	4,9	5,8	5,6

Zdroj: HFCS 2017

Tabuľka 16 - Hrubý príjem domácností, ročne				
	Medián (€)	Priemer (€)	Podiel na celkovom príjme (%)	Podiel domácností (%)
Slovensko	16 020	20 280	100,0	100,0
Región				
BA	20 950	23 000	15,1	13,3
TT	17 510	21 940	11,2	10,3
TN	17 250	21 270	11,8	11,3
NR	14 070	17 700	11,7	13,4
ZA	14 720	18 520	10,8	11,8
BB	14 020	21 890	14,0	13,0
PO	15 790	19 230	12,2	12,8
KE	16 000	19 090	13,3	14,1
Veľkosť domácností (počet členov)				
1	6 010	8 260	7,2	17,7
2	12 650	16 190	23,7	29,7
3	20 490	25 860	27,6	21,7
4	23 140	27 270	26,0	19,3
5+	23 930	26 960	15,4	11,6
Vlastníctvo hlavného bývania				
Výhradný vlastník	15 240	19 950	68,1	69,2
Vlastník s hypotékou	20 990	25 530	24,7	19,6
Nájomník alebo iné	11 730	13 110	7,2	11,2
Percentil príjmu				
Menej ako 20	5 540	5 510	5,4	20,0
20-39	10 690	10 850	10,7	20,0
40-59	16 020	16 180	15,9	20,0
60-79	22 630	23 000	22,7	20,0
80-100	36 310	45 920	45,2	20,0
Percentil čistého bohatstva				
Menej ako 20	11 560	13 240	13,1	20,1
20-39	12 270	14 310	14,1	19,9
40-59	14 290	17 450	17,2	20,0
60-79	20 320	21 730	21,4	20,0
80-100	26 440	34 700	34,2	20,0
Vek referenčnej osoby				
16-34	14 830	18 470	8,7	9,6
35-44	19 590	22 050	24,0	22,0
45-54	22 480	24 160	22,9	19,2
55-64	19 060	25 930	28,2	22,1
65-74	10 200	13 190	11,3	17,4
75+	8 320	10 220	4,9	9,7
Pracovné postavenie referenčnej osoby				
Zamestnanec	20 200	22 890	53,3	47,2
SZČO	23 780	35 910	21,4	12,1
Iné - nepracujúca osoba	9 190	11 190	3,3	6,0
Dôchodca	9 930	12 830	21,9	34,6
Vzdelanie referenčnej osoby				
Základné/ bez vzdelania	N	N	N	0,6
Stredoškolské	14 620	17 680	68,0	78,0
Vysokoškolské	22 170	30 030	31,7	21,4
<i>Zdroj: HFCS 2017</i>				
<i>Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.</i>				

Tabuľka 17 - Spotreba potravín, ročne

	Medián (€)	Priemer (€)	Priemerný podiel na príjme (%)
Slovensko	4 200	4 504	26,0
Región			
BA	4 800	5 351	24,8
TT	4 440	4 634	24,5
TN	3 898	4 382	24,0
NR	3 600	3 895	23,9
ZA	4 320	4 895	29,9
BB	3 660	3 920	26,4
PO	4 440	4 662	28,2
KE	3 864	4 351	25,9
Veľkosť domácností (počet členov)			
1	1 927	2 230	30,8
2	3 600	3 921	27,1
3	4 800	5 075	23,9
4	5 400	5 787	23,3
5+	6 000	6 251	25,8
Vlastníctvo hlavného bývania			
Výhradný vlastník	4 080	4 468	26,6
Vlastník s hypotékou	4 800	5 250	22,8
Nájomník alebo iné	3 000	3 413	27,9
Percentil príjmu			
Menej ako 20	2 040	2 289	37,9
20-39	3 552	3 604	32,1
40-59	4 200	4 382	25,9
60-79	5 328	5 465	22,9
80-100	6 408	6 785	16,5
Percentil čistého bohatstva			
Menej ako 20	3 000	3 270	27,7
20-39	3 552	3 677	28,7
40-59	4 044	4 307	27,1
60-79	4 800	5 081	24,5
80-100	5 640	6 190	22,0
Vek referenčnej osoby			
16-34	3 600	4 223	25,7
35-44	4 800	5 153	25,8
45-54	4 800	5 199	23,0
55-64	4 200	4 706	24,1
65-74	3 480	3 680	29,8
75+	2 400	2 945	31,4
Pracovné postavenie referenčnej osoby			
Zamestnanec	4 440	4 925	23,1
SZČO	5 640	6 106	23,2
Iné - nepracujúca osoba	3 000	3 428	33,2
Dôchodca	3 086	3 556	30,3
Vzdelanie referenčnej osoby			
Základné alebo bez vzdelania	N	N	N
Stredoškolské	3 960	4 377	26,9
Vysokoškolské	4 800	5 013	20,8

Zdroj: HFCS 2017

Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.

Tabuľka 18 - Tvorba úspor, mesačne

	Medián (€)	Priemer (€)	Priemerná miera úspor (%)	Distribúcia úspor (%)
Slovensko	60	93	6,3	100,0
Región				
BA	100	95	6,0	13,6
TT	120	183	9,9	20,4
TN	80	128	8,1	15,6
NR	20	29	3,1	4,2
ZA	80	121	8,0	15,4
BB	40	51	4,2	7,1
PO	75	100	8,2	13,9
KE	60	64	6,1	9,8
Veľkosť domácností (počet členov)				
1	30	48	6,2	9,2
2	90	100	8,2	32,0
3	90	110	6,0	25,8
4	100	107	5,2	22,3
5+	70	86	5,5	10,7
Vlastníctvo hlavného bývania				
Výhradný vlastník	70	95	6,6	70,6
Vlastník s hypotékou	70	121	5,7	25,7
Nájomník alebo iné	45	30	5,5	3,7
Percentil príjmu				
Menej ako 20	10	-31	2,8	-6,8
20-39	40	4	5,2	0,2
40-59	60	47	5,5	9,1
60-79	150	133	9,5	27,9
80-100	220	311	10,6	69,6
Percentil čistého bohatstva				
Menej ako 20	20	-10	3,4	-2,3
20-39	35	25	4,3	5,8
40-59	50	50	5,9	11,2
60-79	140	146	10,5	30,8
80-100	150	253	10,1	54,6
Vek referenčnej osoby				
16-34	50	59	5,2	6,1
35-44	70	113	5,9	27,0
45-54	100	95	6,0	19,8
55-64	100	117	7,3	28,0
65-74	50	75	7,7	14,1
75+	40	49	6,0	5,1
Pracovné postavenie referenčnej osoby				
Zamestnanec	100	125	7,0	63,9
SZČO	101	212	6,5	27,8
Iné - nepracujúca osoba	-100	-161	-18,4	-10,5
Dôchodca	50	50	6,5	18,8
Vzdelanie referenčnej osoby				
Základné alebo bez vzdelania	N	N	N	N
Stredoškolské	50	62	5,6	52,6
Vysokoškolské	150	210	10,1	48,7

Zdroj: HFCS 2017

Poznámka: Domácnosti mohli uviesť aj negatívne úspory, t. j. koľko prostriedkov im mesačne chýba.

Poznámka: Štatistiky sú počítané pre premenné s minimálnym počtom pozorovaných hodnôt 20.

Priemerná miera úspor - podiel úspor na čistom príjme.